

OP Ryhmän osavuosisikatsaus
1.1.-31.3.2015

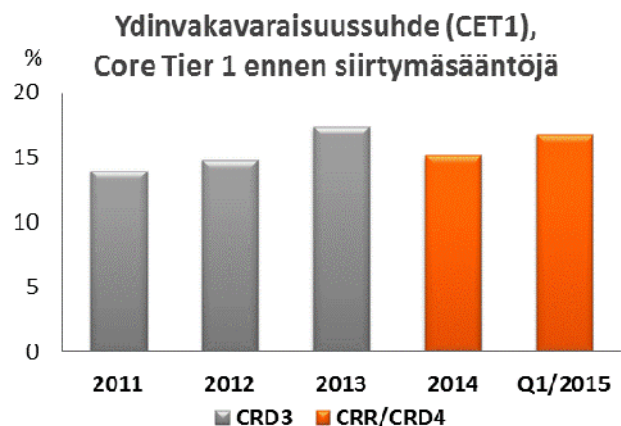
OP: Vahva alkuvuosi, uusia Suomi nousuun -avauksia

- Ryhmän tulos ennen veroja oli 320 miljoonaa euroa (257), eli 24 % vertailukautta parempi. Ryhmän tuotot kasvoivat 8 % ja kulut supistuivat lähes 3 % vuotta aiemmasta.
- Vahvan tuloksen tukemana ryhmän CET1-vakavaraisuus nousi 16,7 %:iin (15,1 %).
- Vahva vakavaraisuus mahdollisti vastaavasti osaltaan luotonannon markkinoita nopeamman lisäyksen:
  - Asuntoluottoluottokanta kasvoi vuodessa 2,7 %
  - Yritysluottokanta kasvoi 6,1 %
  - Luottokanta kokonaisuudessaan kasvoi 4,4 % ja nostettujen luottojen määrä 7,5 %
- Ryhmän tarjoamaa asuntoluottojen lyhennysvapaa tarjousta on katsauksen julkistamiseen mennessä hyödynnetty yli 62 000 lainaan.
- Uusia asiakasbonuksia kertyi tammi-maaliskuussa yhteensä 48 miljoonaa euroa.
- Jokaisen kolmen liiketoimintasegmentin tulos parani:
  - Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 21 % 192 miljoonaan euroon (158). Kulu-tuotto-suhde parani 5 %-yksikköä 51 %:iin. Talletuskanta kasvoi 2,5 %. Saamisten arvonalentumiset olivat matalalla 0,12 %:n tasolla luotto- ja takauskannasta.
  - Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja kasvoi 6,5 % 66 miljoonaan euroon (62). Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 87,2 %. Maksutuotot kasvoivat 5 %.
  - Varallisuudenhoidon tulos ennen veroja kasvoi 34 % 93 miljoonaan euroon (69). Hallinnoitavien varojen määrä kasvoi 24 % ja nousi 67 miljardiin euroon.
- Vuoden 2015 tuloksen arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai suuremmaksi kuin vuonna 2014. Tarkemmin kohdassa "Loppuvuoden näkymät".

OP Ryhmän avainlukuja

	1-3/2015	1-3/2014	Muutos %	1-12/2014
Tulos ennen veroja, milj.e	320	257	24,3	915
Pankkitoiminta	192	158	21,3	570
Vahinkovakuutus	66	62	6,5	223
Varallisuudenhoito	93	69	34,0	167
Kertyneet uudet asiakasbonukset	48	46	5,1	189
	31.3.2015	31.3.2014	Muutos %	31.12.2014
Ydinvakavaraisuus CET1, %	16,7	15,5	1,2*	15,1
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (Rava), %	167	200	-33*	189
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,42	0,42	0,00*	0,37
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 604	1 535	4,5	1 590

* suhdeluvun muutos

Pääjohtaja Reijo Karhisen kommentit

OP Ryhmän vuoden 2015 alku eteni hienosti suunnitelmiamme ja tavoitteidemme mukaan. Olemme määrätietoisin askelin vieneet läpi aivan toimintamme ytimeemme ulottuvaa uudistusohjelmaamme. Samalla onnistuimme liiketoiminnallisesti erinomaisesti. Uudelle ennätystasolle noussut tuloksemme vahvisti vakavaraisuuttamme. Vahva vakavaraisuutemme mahdollisti jälleen asunto- ja yritysluottojen kasvattamisen kilpailijoihimme nopeammin. Voimakkainta kasvumme oli varallisuudenhoidossa, jossa asiakkaittemme hallinnoitavat varat kasvoivat peräti neljänneksellä.

Ilahduttavaa ensimmäisen neljänneksen merkittävässä tulospäivityksessä oli sen rakentuminen tasaisen hyvään ja positiiviseen kehitykseen lähes jokaisella tuloslaskelmarivillä. Strategiamme mukaisesti tuotot kasvoivat ja kulut supistuivat. Tuottojen kasvuvauhti oli hyvä, vaikka korkokorotuksen kasvu odotetusti hidastui. Pitkäaikaiseksi muodostuva matala ja lähes nollakorkoympäristö tuo jatkossa haastavat olosuhteet kaikille liiketoimintasegmenteille. Yhdistelmänä hidastunut talouskasvu ja matala korkotaso sekä nopeasti etenevä digitalisaatio uusien investointeiden vaativat tulevaisuudessakin erittäin tiukkaa kulukehityksen hallintaa.

Paluumme täysin asiakasomisteiseksi finanssiryhmäksi huipentui katsauskaudella julkistettuun suunnitelmaamme muuttua osakeyhtiömuotoiseksi Helsingin OP asiakasomisteisuuden sallivaksi osuuspankiksi vuoden 2016 alusta. Yhdenmukaistettu omistuspohjamme luo selkeyttä, johdonmukaisuutta ja uutta tehokkuutta toimintaamme. Myös johtamisemme ja tavoiteasetantamme lähtökohdat kirkastuvat. Liiketoimintaroolissamme luomme taloudellista hyvää, jota hyödynnämme yhteisöllisessä roolissamme asiakasomistajiemme ja toimintaympäristömme hyväksi.

Asiakasomisteisuus yhdistettynä arvopohjaamme velvoittaa meitä käyttämään tuloksemme vakavaraisuutemme vahvistamiseen, palvelujemme kehittämiseen ja mm. uusiin #Suominousuun-avauksiin. Käynnistimme alkuvuonna yhteisöllisessä roolissamme kaksi mittavaa liiketoimintoihimme liittyvää #Suominousuun-hanketta. Asuntolainojen lyhennysvapaalla ja pk-yritysten yhden rahoitusprosessin toimintamallilla pyrimme lisäämään koko maan taloudellista toimeliaisuutta ratkaisuja tarjoamalla ja luomaan positiivisempaa viettä suomalaiseen talouskeskusteluun. Kiinnostus uusien avauksiamme kohtaan on ollut suurta.

OP Ryhmän menestys ja kyky olla vahva kumppani asiakkaillemme riippuu pitkällä aikavälillä oleellisesti Suomen talouden kehityksestä. Näkymät näiltä osin ovat edelleen heikot. Merkittävä osa kansantalouden ongelmista on kuitenkin itse aiheutettuja ja siten myös itse ratkaistavissa.

Suomen talous on saatava takaisin kestävälle kasvu-uralle ja julkinen talous tasapainoon. Koko yhteiskuntaan on rakennettava ratkaisuhakuinen ja luottamusta kasvattava ilmapiiri. Samalla kun muun euroalueen talous osoittaa EKP:n jäsenien rahapoliittisten toimien ansiosta lievää elpymistä, uhkanamme on kohtalokas erkaantuminen

ydinjoukosta ja jääminen ilman muiden vetoapua. Tärkeimmät korjaavat toimenpiteet tulee kohdentaa ulkoisen kilpailukykyemme parantamiseen. Vain niin voimme päästä takaisin talouden kasvu-uralle. Lähiainoina ratkaistaan, löytyykö keskeisimmiltä yhteiskunnallisilta päättäjiltämme aitoa vastuullisuutta ja oikeaa kriisitietoisuutta. Luottamus tulevaisuuteen syntyy vain tekojen kautta.

OP Ryhmän osavuosisikatsaus 1.1.–31.3.2015

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö.....	4
Ryhmän tulos ja tase.....	5
OP Ryhmän osuustoiminnalliset lähtökohdat.....	6
Asiakkuudet ja asiakasedut	7
Palvelukanavat	7
Pohjola Pankin osakkeiden hankinta.....	8
Vakavaraisuus	8
Riskiasema	9
Luottoluokitukset.....	11
Loppuvuoden näkymät.....	11
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin.....	12
Pankkitoiminta	12
Vahinkovakuutus	14
Varallisuudenhoito	16
Muu toiminta	18
OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset.....	18
Henkilöstö ja palkitseminen	19
OP Osuuskunnan hallinto.....	19
OP Ryhmä kilpailuoikeudellisesti yksi ryhmä.....	19
OP Ryhmän tehostamisohjelma.....	20
Investoinnit ja palvelukehittäminen.....	20
Tuloslaskelma	
Laaja tuloslaskelma	
Tase	
Oman pääoman muutoslaskelma	
Rahavirtalaskelma	
Liitetaulukot:	
Liite 1. Laatimisperiaatteet	
Liite 2. Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat	
Liite 3. Tuloskehitys vuosineljänneksittäin	
Liite 4. Korkokate	
Liite 5. Saamisten arvonalentumiset	
Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto	
Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot	
Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot	
Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot	
Liite 12. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	
Liite 13. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	
Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat	
Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat	
Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat	
Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat	
Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	
Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen	
Liite 20. Arvonalentumiset ja ongelmasaamiset	
Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus	
Liite 22. OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	
Liite 23. Annetut vakuudet	
Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	
Liite 25. Johdannais sopimukset	
Liite 26. Rahoitusvarat- ja velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely	
Liite 27. Lähipiiriliiketoimet	

Toimintaympäristö

Maaillantalouden kasvu jäi verrattain vaisuksi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Yhdysvalloissa ankara talvi hidasti taloutta väliaikaisesti. Euroalueen talous elpyi sen sijaan odotuksia myönteisemmin. Kuluttajahinnat laskivat monissa kehittyneissä talouksissa raakaöljyn halpenemisen vuoksi.

Euroopan keskuspankki laajensi maaliskuussa arvopaperiostot koskemaan myös julkisen sektorin velkapapereita. Laajennetun osto-ohjelman puitteissa EKP ostaa arvopapereita 60 miljardilla eurolla kuukaudessa vähintään syyskuuhun 2016 asti. Markkinakorot laskivat keskuspankin politiikan seurauksena edelleen. Kuukauden ja kolmen kuukauden euribor-korot painuivat negatiiviseksi.

Suomen talouskehitys pysyi vaimeana vuoden 2015 alussa. Vienti supistui euroaluetta lukuun ottamatta. Teollisuustuotanto laski ja työttömyys lisääntyi. Myönteistä oli kuluttajien luottamuksen vahvistuminen ja inflaation hidastuminen.

Euroalueen talouden maltillinen elpyminen jatkuu vuoden aikana elvyttävän rahapolitiikan ja heikentyneen euron tukemana. Euribor-korot pysyvät nollan tuntumassa tänä vuonna. Kreikka säilyi epävarmuustekijänä. Suomen talous elpyy hieman, mutta kokonaisuutena talouskehitys on edelleen heikoissa kantimissa.

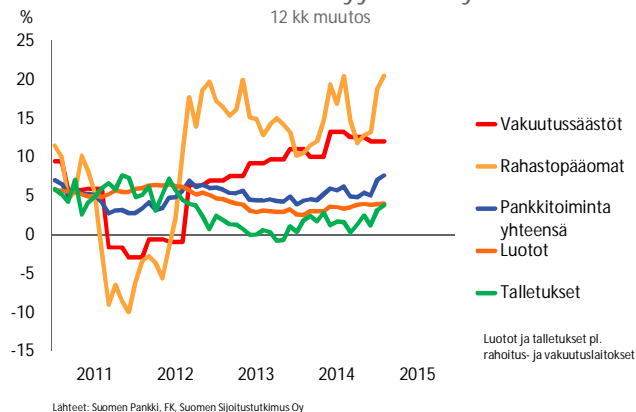
Pankkien kotitalousluottokanta kasvoi alkuvuonna kahden prosentin vuosivauhtia. Uusien nostettujen asuntoluottojen määrä pysyi matalana, mutta lyhennysvapaiden käyttö moninkertaistui. Yritysluottokannan kasvu jatkui kotitalouksia nopeampana käyttöpääomarahoituksen vetämänä. Luotonkysynnän odotetaan hieman piristyvän, mutta pysyvän keskimääräistä vaimeampana.

Pankkitalletusten kasvu nousi alkuvuonna neljään prosenttiin, kun julkisyhteisöiden talletukset lisääntyivät aiempaa nopeammin. Kotitalouksien talletukset pysyivät vuodentakaisella tasolla. Määräaikaistalletukset supistuivat edelleen voimakkaasti varojen siirtyessä käyttelytileille ja riskillisempiin säästö- ja sijoituskohteisiin.

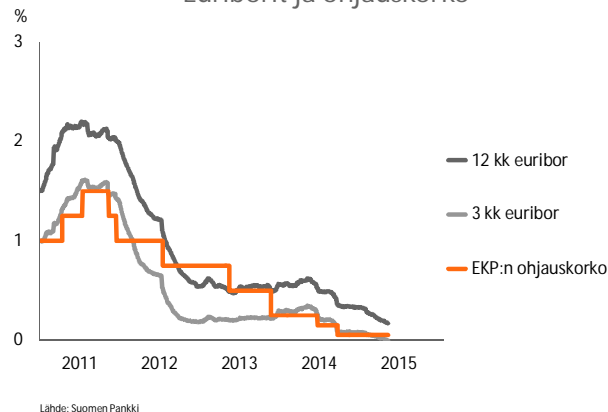
Sijoitusmarkkinoiden kehitys jatkui vahvana vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Erityisesti Euroopan osakemarkkinat olivat vahvassa nousussa. Rahasto- ja vakuutussäästöt kasvoivat Suomessa noin 20 prosenttia vuodentakaisesta. Rahastojen nettomerkinnot nousivat jyrkästi kysynnän kohdistuessa lähinnä korko- ja yhdistelmärahastoihin. Henkivakuutuksen maksutulo kasvoi alkuvuonna 37 prosenttia vertailukaudesta.

Vahinkovakuutustoimialan maksutulo kasvoi alkuvuonna edelleen hyvää runsaan kuuden prosentin vuosivauhtia. Sen sijaan korvauskuluja maksettiin ennakoarvioiden mukaan saman verran kuin viime vuonna ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

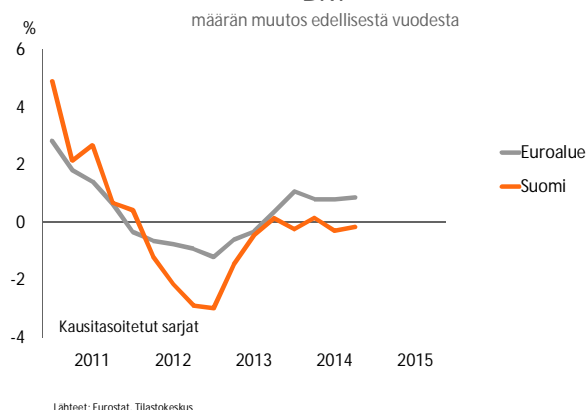
Finanssialan volyymikehitys

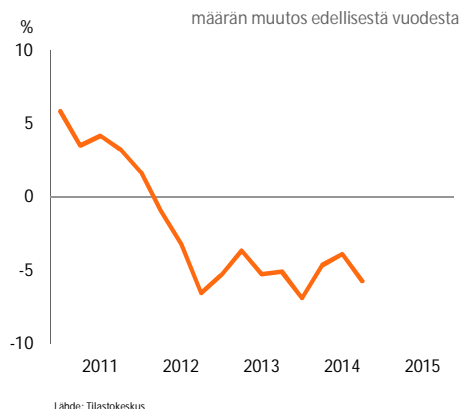
Euriborit ja ohjauskorko

BKT

Investoinnit

Ryhmän tulos ja tase

Tulosanalyysi, Milj. e

	1–3/2015	1–3/2014	Muutos %	10–12/2014	Muutos %	1–12/2014
Pankkitoiminta	192	158	21,3	112	71,7	570
Vahinkovakuutus	66	62	6,5	33		223
Varallisuudenhoito	93	69	34,0	22		167
Tulos ennen veroja	320	257	24,3	176	82,1	915
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	159	-4		48		152
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	479	253	89,4	224		1 067
Taloudellisen pääoman tuotto, % *)	17,1	15,5	1,7*			16,5
Taloudellisen pääoman tuotto käyvin arvoin, % *)	22,4	15,6	6,8*			19,1
Tuotot						
Korkokate	255	251	1,6	269	-5,0	1 043
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	169	150	12,4	138	21,9	589
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	104	80	30,0	29		197
Palkkiotuotot, netto	199	192	4,1	175	14,2	707
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	42	43	-1,4	27	60,0	162
Liiketoiminnan muut tuotot	15	10	51,7	17	-9,4	55
Muut tuotot yhteensä	530	475	11,6	385	37,4	1 710
Tuotot yhteensä	785	726	8,1	654	20,0	2 753
Kulut						
Henkilöstökulut	214	195	10,1	190	13,1	741
Muut hallintokulut	102	112	-9,5	101	0,5	414
Liiketoiminnan muut kulut	82	102	-19,4	102	-19,1	401
Kulut yhteensä	399	410	-2,7	393	1,5	1 555
Arvon alentumiset saamisista	21	10		38	-44,2	88
Kertyneet asiakasbonukset	44	46	-4,1	48	-7,8	189

*) 12 kk liukuva, muutos suhdeluvun muutoksena

Muita avainlukuja, Milj. e

	31.3.2015	31.3.2014	Muutos %	31.12.2014
Saamiset asiakkailta	71 357	68 392	4,3	70 683
Henkivakuutustoiminnan varat	12 502	10 114	23,6	11 238
Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 129	3 771	9,5	3 797
Velat asiakkaille	51 429	49 581	3,7	51 163
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26 054	24 595	5,9	24 956
Oma pääoma	7 711	7 078	9,0	7 213
Tase yhteensä	116 389	104 584	11,3	110 427

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2014 vastaavien jaksoiden lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2014 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

OP Ryhmän osuustoiminnalliset lähtökohdat

OP Ryhmän perustehtävä on edistää asiakasomistajien, asiakkaiden ja toimintaympäristön kestävästä taloudellisesta menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. OPn toiminta perustuu osuustoiminnallisiin arvoihin, vahvaan vakavaraisuuteen ja osaavaan riskienhallintaan. OPn osuustoiminnallisissa arvoissa korostuvat ihmisläheisyys, vastuullisuus ja yhdessä menestyminen. Asiakasomisteisena toimijana OP Ryhmällä on liiketoimintaroolin rinnalla toinen vahva, yhteisöllinen rooli.

Perustaltaan osuustoiminnallisena toimijana OP Ryhmän tavoitteena ei ole voiton maksimointi omistajille vaan osuuskunnan asiakasomistajien tarvitsemien palvelujen tuottaminen mahdollisimman tehokkaasti. Liiketoimintaroolissa OPn on tuotettava asiakkaiden tarvitsemat palvelut kilpailukykyisesti. Liiketoimintarooliin kuuluu myös toiminnan tehokkuudesta ja kilpailuetua luovasta vahvasta vakavaraisuudesta huolehtiminen. Liiketoiminnan tulos käytetään asiakkaiden hyväksi ja ryhmän taseen vahvistamiseen. Vahva vakavaraisuus mahdollistaa OP Ryhmälle kaksoisroolin toteuttamisen. OP ylläpitää selvästi sääntelyn edellyttämää korkeampaa vakavaraisuutta turvatakseen rooliaan talouden rahoittajana ja vakuuttajana myös talouden taantuman pitkittyessä. Samaan aikaan strategian mukaisesti ryhmän riskinotto suhteessa riskinkantokykyyn pidetään maltillisena.

OPn toimintaa ohjaa ensisijaisesti asiakkaan etu. Pitkäjänteinen asiakkaan ajattelu näkyy OP Ryhmässä jatkuvana uudistumisena. Palveluja ja tuotteita kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. OPssa otetaan tehokkaasti huomioon erilaiset asiakasryhmät sekä finanssipalveluiden alueellinen kattavuus ja saatavuus. Laajasti eri puolilla Suomea sijaitsevat osuuspankit ja niiden toimipaikat yhdessä helppokäyttöisten sähköisten palveluiden kanssa mahdollistavat hyvän vuorovaikutuksen asiakkaiden ja paikallisen yhteisön kanssa. Taloudellisten etujen lisäksi asiakasomistajalla on aito vaikutusmahdollisuus oman osuuspankkinsa päätöksentekoon ja sitä kautta oman lähiseutunsa kehittämiseen.

OP Ryhmän osuustoiminnallisesta perustasta johtuen on luontevaa, että liiketoiminnan hyöty ja lisäarvo kanavoituvat asiakassuhteen kautta asiakasomistajille ja asiakkaille. Osuuspankit käyttävät tuloksensa asiakkaiden hyväksi keskittämisetuina ja muina taloudellisina etuina ja palvelukyvyen kehittämisenä. Lisäksi osuuskunta yritysmuotona sekä osuustoiminta aatepohjana luovat yhteisöllisyyttä ja jatkuvuutta OPn toimintaympäristössä. Osuuspankit ovat useilla paikkakunnilla yksi suurimmista veronmaksajista. Liiketoiminnan edellyttämien kulujen jälkeen OP Ryhmän tuotot käytettiin katsauskaudella seuraavasti:

*) Arvio katsauskauden liiketoiminnan tuloksen käytöstä, joka vahvistetaan tilikauden päättymisen jälkeen

Merkittävällä osalla OPn taloudellisista vaikutuksista on välillisiä vaikutuksia myös paikallisen ja alueellisen talouden elinvoimaisuuteen.

Tammi–maaliskuu

OP Ryhmän ensimmäisen vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli ryhmän historian suurin yhden vuosineljänneksen tulos. Tulos ennen veroja kasvoi 24 prosenttia 320 miljoonaan euroon (257). Tulosta paransi erityisesti tuottojen vahva kasvu. Eniten kasvoivat henki- ja vahinkovakuutuksen nettotuotot, jotka kasvoivat parantuneen vakuustoiminnan kannattavuuden ja kasvaneiden sijoitustuottojen johdosta. Myös palkkiotuotot kasvoivat katsauskaudella.

Ryhmän kulut supistuivat 2,7 prosenttia eli olivat 11 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Helmikuussa julkistettuihin keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyihin liittyen tehtiin henkilöstökuluihin 9 miljoonan euron kertaluonteinen kuluvaraus. Henkilöstökulujen kasvua selittää lisäksi henkilösivukulujen kasvu 8 miljoonalla eurolla. Vertailukaudella liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat lakisääteiset talletussuojarahaston kannatusmaksut ja pankkivero (18) sekä Pohjola Pankin osakkeiden lunastukseen liittyvät kertaluonteiset kulut (8).

Tulosta heikentäviä, eri tuloslaskelmaeriin kohdistuneita arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 23 miljoonaa euroa (22), joista 21 miljoonaa euroa (10) kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Nettomääräiset arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat matalalla 0,12 prosentin tasolla (0,06) luotto- ja takauskannasta.

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 192 miljoonaa euroa (158). Pankkitoiminnan tuloskehitystä tuki erityisesti kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuottojen kasvu. Kulut supistuivat 3,5 prosenttia ja olivat 263 miljoonaa euroa (272). Vertailukaudella kuluja kasvattivat lakisääteiset viranomaismaksut, jotka olivat yhteensä 18 miljoonaa euroa.

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli matalalla tasolla ollen 87,2 prosenttia (89,3). Kannattavuus parani vakuutusmaksutuottojen kasvun ja suotuisan vahinkokehityksen johdosta. Myös liikekulusuhde kehittyi myönteisesti.

Varallisuudenhoitosegmentin tulos ennen veroja parani vertailukaudesta palkkiotuottojen sekä henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuottojen kasvun seurauksena. Segmentin palkkiotuotot olivat 12 prosenttia suuremmat kuin vertailukaudella hallinnoitavan varallisuuden kasvettua.

OP Ryhmän käyvän arvon rahasto ennen veroja oli katsauskauden lopussa 683 miljoonaa euroa (531). Tulos käyvin arvo in ennen veroja oli 479 miljoonaa euroa (253).

Katsauskauden lopussa oma pääoma oli 7,7 miljardia euroa (7,2). Omia pääomia kasvatti ryhmän tulos sekä Tuotto-osuuksien liikkeeseen laskut. Katsauskauden lopussa omiin pääomiin sisältyi Tuotto-osuuksia 1,8 miljardia euroa (1,6).

OP Ryhmän taloudelliset tavoitteet

OP Ryhmän taloudelliset tavoitteet	31.3.2015	31.3.2014	Tavoite
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus, %	167	200	160 %
CET 1 vakavaraisuus, %	16,7	15,5	18 %*
Taloudellisen pääoman tuotto, % (12 kk liukuva)	17,1	15,5	20 %
Tuottojen ja kulujen kasvuero ryhmätaso, %-yks. (3 vuoden aikana)	19,6	-5,1	> 0
Tuottojen ja kulujen kasvuero pankkitoiminta, %-yks. (12 kk liukuva)	8,4	1,3	> 0
Tuottojen ja kulujen kasvuero varallisuudenhoito, %-yks. (12 kk liukuva)	26,0	6,0	> 0
Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	87,2	89,3	< 92 %

* Vuoteen 2016 mennessä

Asiakkuudet ja asiakasedut

Ryhmään kuuluvilla osuuspankeilla oli maaliskuun lopussa 1,4 miljoonaa asiakasomistajaa eli 10 000 enemmän kuin vuodenvaihteessa. Osuuspankkien asiakasomistajien sijoitukset osuuspankkien Tuotto-, jäsen- ja lisäosuuksiin olivat maaliskuun lopussa yhteensä 2,2 miljardia euroa (1,9).

OP Ryhmän asiakasmäärä Suomessa oli maaliskuun lopussa 4 289 000. Henkilöasiakkaiden määrä oli 3 852 000 ja yritysasiakkaiden määrä 437 000. Pankki- ja vahinkovakuutus toiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi ristiinmyynnin seurauksena vuodessa 69 000:lla 1 604 000:een.

Osuuspankkien asiakasomistajien ja Helsingin OP Pankin asiakkaiden asiointi kerryttää OP-bonuksia, kun oma tai perheen yhteinen pankkiasiointi, vakuutusasiointi tai molemmat yhteensä ovat vähintään 5 000 euroa.

Asiointiin lasketaan esimerkiksi lainat, säästöt ja OP-Visan Credit -ominaisuudella maksetut ostokset sekä kodin, perheen ja ajoneuvojen vakuutusmaksut. OP-bonuksia voidaan käyttää pankkipalvelumaksuihin, vakuutusmaksuihin sekä OP-Kiinteistökeskuksen palkkioihin.

Pankki- ja vakuutuspalveluiden keskittämisestä OP-bonusasiakkailla tammi–maaliskuussa kertyneiden uusien bonusten arvo oli yhteensä 48 miljoonaa euroa (46). Bonuksia käytettiin pankkipalveluihin yhteensä 23 miljoonaa euroa (24), varallisuudenhoitopalveluihin 4 miljoonaa euroa (4) ja vahinkovakuutus tuotteiden vakuutusmaksuihin 25 miljoonaa euroa (22). OP-bonuksia käytettiin 500 000 vakuutuslaskuun (451 000), joista 64 000 laskua (59 000) maksettiin kokonaan bonuksilla.

Kertyneet uudet asiakasbonukset

Vahinkovakuutuksen etuasiakastalouksille annettiin katsauskaudella 18 miljoonaa euroa (17) keskittämisalennuksia.

Osuuspankkien ennakoidaan maksavan Tuotto- ja lisäosuuksille korkoa vuodelta 2014 yhteensä 27 miljoonaa euroa (11). Katsauskaudella kertyneen Tuotto- ja lisäosuuksille maksettavan koron arvioidaan olevan yhteensä 15 miljoonaa euroa (3). Tuotto-osuuksien tuottotavoite on 3,25 prosenttia ja se lasketaan sijoitusten tekopäivästä lähtien.

Palvelukanavat

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Oman palveluverkoston toimintaa tukee lisäksi laaja asiamies- ja kumppanuusverkosto, jonka merkitys on erityisen suuri vahinkovakuutusten myynnissä.

Asiakaskäyttäytymisen muutos ja yleinen asiakkaiden arjen digitalisoituminen muuttavat merkittävästi tulevaisuudessa finanssitoimijoiden tapaa kohdata asiakas. OP Ryhmä on monin tavoin varautunut tähän muutokseen. Konkreettisenä ilmentymänä muutoksesta finanssipalveluiden käyttö on siirtymässä yhä enenevässä määrin digitaalisiin kanaviin. Katsauskaudella asiakas kohtaamisista noin 95 prosenttia tapahtui digitaalisissa kanavissa.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys kasvaa niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asiointissa. OP on kehityksen kärjessä tuomalla uusia ja innovatiivisia digitaalisia palveluja asiakkaille. Tästä esimerkkinä on Pivo-mobiilisovellukseen Barcelonan Mobile World Congressissa lanseerattu helppo lähimaksamisen ominaisuus.

OP-mobiilin asiakastytyväisyys pysyi erinomaisella tasolla. NPS-suositeluindeksillä mitattuna se on yksi Suomen suositteluimmista mobiilisovelluksista. OP-mobiilin käyttäjämäärä kasvoi katsauskaudella 8 prosenttia 584 000:een. Ryhmän Pivo-mobiililompakkosovelluksen käyttäjämäärä on kasvanut katsauskaudella 10 prosenttia. OP.fi verkkopalvelun kävijämäärä pysyi tasaisesti korkealla, yli 10 miljoonan kuukausikävijän tasolla.

Ryhmällä on valtakunnan laajin konttoriverkosto. Maaliskuun lopussa ryhmällä on yhteensä 454 toimipaikkaa (456). Palveluverkostoa täydentää laaja asiamiesverkosto.

Pohjola Pankin osakkeiden hankinta

OP Osuuskunta on toteuttanut helmikuussa 2014 julkistamansa ostotarjouksen ja saanut välimiesoikeuden päätöksellä omistusoikeuden kaikkiin Pohjolan osakkeisiin. Pohjolan A-sarjan osakkeet on poistettu Helsingin Pörssistä 30.9.2014 ja OP Osuuskunta on merkitty ainoana osakkeenomistajana 7.10.2014 Pohjolan osakasluetteloon.

OP Osuuskunta maksoi lunastushinnan riidattomana pidetyn osuuden Pohjolan vähemmistöosakkaille 29.10.2014.

Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan nimeämä välimiesoikeus antoi 20.2.2015 päätöksen Pohjolan vähemmistöosakkeenomistajien osakkeita koskevassa lunastusmenettelyssä. Päätöksen mukaan Pohjolan osakkeen lunastushinta on 16,13 euroa osakkeelta, joka vastaa OP Osuuskunnan Pohjolan osakkeita koskevassa vapaaehtoisessa julkisessa ostotarjouksessa tarjoamaa hintaa.

Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan lasketut OP Ryhmän omat varat ylittivät maaliskuun lopussa laissa määritellyn vähimmäismäärän 2 768 miljoonalla eurolla (2 984). Rava-puskuria kasvatti ryhmän tulos, Tuotto-osuuksien liikkeeseenlaskut sekä luottolaitosvakavaraisuuden riskipainotettujen erien lasku ja toisaalta puskuria laski luottolaitosvakavaraisuudessa vuoden alusta käyttöön otettu kiinteä lisäpääomapuskuri 2,5 prosenttia. Kiinteä lisäpääomapuskuri nosti luottolaitosvakavaraisuuden pääomavaatimuksen 8 prosentista 10,5 prosenttiin riskipainotetuista eristä laskettuna. Ryhmän omien varojen määrä suhteessa vähimmäispääomavaatimukseen oli 167 prosentin tasolla (189), kiinteän lisäpääomavaatimuksen vaikutus suhdeluokkaan oli 44 prosenttiyksikköä alentava. Lisäpääomavaatimusten seurauksena Rava-vakavaraisuus ei enää kuvaa Rava-ryhmittymän pääomien minimitasoa, vaan tasoa, jonka puitteissa ryhmittymä voi toimia ilman puskurien alituksesta seuraavia viranomaisvelvoitteita.

Luottolaitosdirektiivin ja vakavaraisuusasetuksen (CRD4/CRR) voimaantulo 1.1.2014 tiukensi pankkien vakavaraisuussäännöksiä. Basel III -standardit EU:ssa implementoivat muutokset tulevat voimaan vaiheittain vuoteen 2019 mennessä. Muutosten merkittävimmät vaikutukset OP Ryhmän Rava-lain mukaiseen vakavaraisuuteen riippuvat tulevien luottolaitosten puskurivaatimusten tasosta ja laskentatavasta.

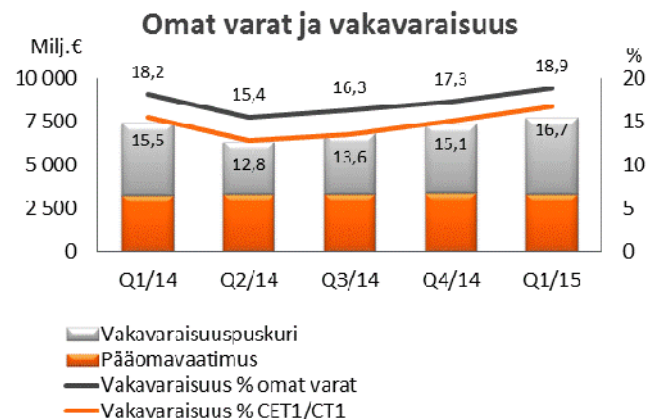
Myös vakuutussektorin vakavaraisuussäännökset ovat muuttumassa. Säännökset tulevat voimaan vuoden 2016 alussa. Säännökset tulevat kiristämään pääomavaatimuksia ja toisaalta lisäävät omien varojen määrää, mikä nettona laskee Rava-vakavaraisuutta.

Nykyisen arvion mukaan Rava-vakavaraisuus kuitenkin säilyy vahvalla tasolla.

Luottolaitosvakavaraisuus

Ryhmän CET1-ydinvakavaraisuus oli maaliskuun lopussa 16,7 prosenttia (15,1). Tuotto-osuuksien liikkeeseenlaskut kasvattivat ydinvakavaraisuutta noin 0,7 prosenttiyksikköä. Yritysvastuiden päivitetty maksukyvyttömyyden todennäköisyydet (PD) otettiin käyttöön ensimmäisellä vuosineljänneksellä valvojalta saadun luvan mukaisesti; käyttöönotto paransi ydinvakavaraisuutta noin 0,8 prosenttiyksikköä. Ryhmän vakavaraisuustavoite (CET1) on 18 prosenttia vuoden 2016 loppuun mennessä. Keskusyhteisön johtokunta päätti maaliskuussa 2015 jatkaa Tuotto-osuuksien liikkeeseenlaskua 2,3 miljardin euron tavoitetasoon asti.

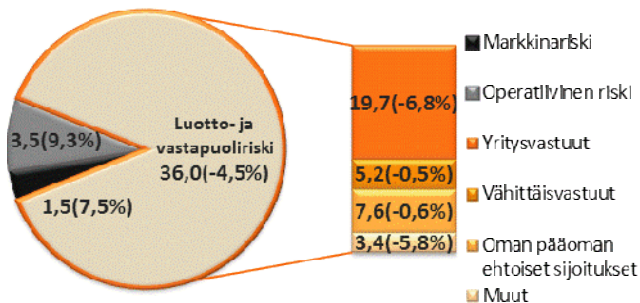
OP Ryhmän luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja ydinpääomalla 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,5 prosenttiin ja ydinvakavaraisuudelle 7 prosenttiin.

Ryhmän luottolaitostoiminnan ydinpääoma oli maaliskuun lopussa 6 843 miljoonaa euroa (6 384). Ydinpääomaa kasvatti Tuotto-osuuksien liikkeeseen laskut, pankkitoiminnan tulos sekä osingot ryhmän vakuutusyhteisöiltä. Tuotto-osuuksia oli ydinpääomassa 1 846 miljoonaa euroa maaliskuun lopussa. Odotettujen tappioiden ja arvonalentumisten alijäämänä ydinpääomasta on vähennetty 289 miljoonaa euroa (339).

Riskipainotetut erät olivat katsauskauden lopussa 40 937 miljoonaa euroa (42 252), eli 3,1 prosenttia pienemmät kuin viime vuoden lopussa. Yritysvastuiden päivitetty PD-tasot laskivat riskipainotettuja eriä noin 4,2 prosenttia. Myös muiden olennaisten vastuuryhmien keskimääräiset riskipainot alenivat hieman.

Riskipainotetut erät 31.3.2015, yhteensä 40,9 mrd.€ (muutos vuoden alusta -3,1 %)

Oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 6 446 miljoonaa euroa.

OP Ryhmä sai 27.11.2013 Finanssivalvonnalta luvan käsitellä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset riskipainotettuina erinä. Lupa oli EKP valvontaan siirtymisestä johtuen voimassa määräajan 1.1.–31.12.2014. Vakuutusyhtiösijoituksiin sovellettava menetelmä johtaa noin 280 prosentin riskipainoon. Luvan jatko on EKP:n käsittelyssä. Luvan käsittelyn ollessa kesken OP Ryhmä soveltaa vakuutusyhtiösijoituksiin aikaisemman Finanssivalvonnan luvan mukaista menettelytapaa. Mahdollinen vakuutusyhtiösijoitusten menettelytavan muutos ei vaarantaisi OP Ryhmän vakavaraisuusasemaa eikä vaikuta ryhmän CET1-tavoitteeseen.

Kansallisen lainsäädännön kautta implementoitavat vakavaraisuuden puskurivaatimukset korottavat pääomavaatimuksia edelleen. Vuoden 2015 alusta lukien kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 prosenttia riskipainotetuista eristä. Vuoden 2016 alusta voimaan tuleva muuta rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitosta koskeva lisäpääomavaatimus on OP Ryhmän osalta vielä vahvistamatta. Finanssivalvonta päätti maaliskuussa 2015 olla asettamatta pankeille syklisyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta tai muitakaan käytössään olevia makrovakaavälineitä. Tuleva likviditeettisääntely lisää likviditeetin hallinnan kustannuksia. Kannattavuuden merkitys korostuu säännösmuutoksiin valmistauduttaessa.

Tulevissa säännöksissä on mukana velkaantumisasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio). OP Ryhmän pankkitoiminnan vähimmäisomavaraisuusaste on nykytulkintojen mukaan arviolta 6,6 prosenttia maaliskuun lopun luvuilla laskettuna, säännösluonnosten mukaisen minimitasen ollessa kolme prosenttia.

Vahinko- ja henkivakuutus

Vakuutussektorin vakavaraisuussäännökset ovat muuttumassa. Vakuutussektorin Solvenssi II -säännösmuutoksilla pyritään parantamaan vakuutusyhtiöiden omien varojen laatua, parantamaan yhtiöiden omaa riskienhallintaa, lisäämään pääomavaateen riskiperusteisuutta ja yhtenäistämään vakuutussektorin vakavaraisuussäännöksiä Euroopassa.

Vahinkovakuutuksen alustavat Solvenssi II -omat varat olivat maaliskuun lopussa 809 miljoonaa euroa (804) ja pääomavaade oli 744 miljoonaa euroa (685). Solvenssi II:n mukainen solvenssisuhde oli 109 prosenttia (117). Luvut on esitetty ilman siirtymäsäännöksiä. Siirtymäsäännöt tulevat parantamaan vakavaraisuusasemaa ja ne huomioiden solvenssisuhde on yli 130 prosenttia. Siirtymäsäännösten käyttöön on haettava Finanssivalvonnan lupa.

Henkivakuutuksen alustavat Solvenssi II -omat varat olivat maaliskuun lopussa 852 miljoonaa euroa (804) ja alustava pääomavaade oli 940 miljoonaa euroa (806). Solvenssi II:n mukainen solvenssisuhde oli 91 prosenttia (100). Luvut on esitetty ilman siirtymäsäännöksiä. Siirtymäsäännöt tulevat parantamaan vakavaraisuusasemaa ja ne huomioiden solvenssisuhde on yli 120 prosenttia. Siirtymäsäännösten käyttöön on haettava Finanssivalvonnan lupa.

Euroopan keskuspankin (EKP) valvonta

OP Ryhmä on EKP:n valvonnassa. Osana valvonnan siirtymistä EKP suoritti vuoden 2014 aikana kattavan arvioinnin, joka sisälsi riskiarvion, luottolaitostoiminnan laajan saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin.

Kattavan arvion tulosten perusteella EKP on asettanut OP Ryhmälle luottolaitoslain mukaisen harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen osana valvojan arvion (SREP) liittyvää prosessia. Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus huomioiden ydinpääomien vaatimus on 8,3 prosenttia. OP Ryhmän vahva vakavaraisuusasema ja kansalliset puskurivaatimukset huomioiden harkinnanvaraisella lisäpääomavaatimuksella ei ole käytännön vaikutusta OP Ryhmän vakavaraisuusasemaan tai liiketoimintaan. OP Ryhmän tietojen mukaan EKP:n valvonnassa oleville pankeille on asetettu kattavan arvion tuloksiin perustuva lisäpääomavaatimus.

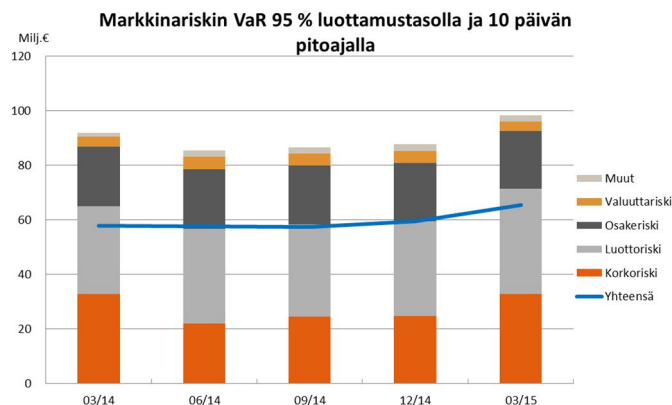
Riskiasema

OP Ryhmän riskiasema on säilynyt vakaana. Riskinkantokyky on vahva ja riittävä turvaamaan ryhmän liiketoiminnan edellytykset.

Luottoriskiasema säilyi vaisusta taloustilanteesta huolimatta vakaana. Talouden heikko kehitys varjostaa kuitenkin näkyviä.

OP Ryhmän rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. OP Ryhmän rahoituksen saatavuus on säilynyt erinomaisena. Katsauskauden aikana ryhmä laski liikkeelle pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 1,6 miljardin euron edestä. Talletusten osuus luottokannasta on säilynyt vakaana katsauskauden ajan.

OP Ryhmän markkinariskiasema oli katsauskaudella vakaa. Ryhmän markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 65 miljoonaa euroa (60). Ryhmän markkinariskiä kuvaava VaR-tunnusluku sisältää vakuutusyhteisöjen kokonaistaseen, trading-toiminnan, likviditeettireservin ja sisäisen pankin korkoriskiposition.

Ryhmän operatiivisten riskien taso on säilynyt maltillisena. Vuodenvaihteessa 2014–2015 tapahtuneiden verkkopalveluihin kohdistuvien palvelunestohyökkäyksen jälkeen ryhmän valmiutta torjua hyökkäyksiä on parannettu.

Ryhmän etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden keskeiset riskit liittyvät eläkevelvoitteen diskonttokorkotasoon sekä eläkevelvoitteen katteena olevan sijoitusomaisuuden tuottoon. Katsauskaudella muihin laajan tuloksen erin kirjattu etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden nettovelan kasvu heikensi katsauskauden laajaa tulosta ennen veroja 175 miljoonaa euroa.

Pankkitoiminta

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriski.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Luotto- ja takauskanta kasvoi katsauskaudella 0,6 miljardia euroa 74,2 miljardiin euroon. Ongelmasaamisten yhteismäärä oli 1,9 miljardia euroa (1,7). Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia, muita riskillisiä luokiteltuja saamisia sekä saamisia, joihin kohdistuu lainanhoitajusto. Lainanhoitajoukset ovat asiakkaan kanssa sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Osuuspankit pyrkivät toiminnallaan aktiivisesti löytämään ratkaisuja asiakkaiden väliaikaisten maksuvaikeuksien ylittämiseksi.

Luotto- ja takauskannasta yritysasiakkaiden (ml. asuntoyhteisöt) vastuut muodostivat 36 prosenttia (36). Yritysasiakkaiden vastuista investointitasolle luokiteltujen vastuiden osuus oli 49 prosenttia (49) ja kahden heikoimman ratingluokan vastuut olivat 577 miljoonaa euroa (501) eli 1,7 prosenttia (1,5).

Henkilöasiakkaiden vastuiden kuudesta pääluokasta kahteen parhaimpaan luokkaan kuului 82 (81) prosenttia ja kahteen heikoimpaan luokkaan 3 (4) prosenttia vastuista.

Suuria asiakasriskejä kattavat pankkitoiminnan omat varat olivat 7,7 miljardia euroa (7,3). Yhdenkään asiakkaan asiakasriski ei ylittänyt 10 prosenttia omista varoista.

Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronlaskun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen oli

maaliskuun lopussa 16 miljoonaa euroa (30) pienentyen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana markkinakorkojen laskun myötä.

Vahinkovakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit ja vakuutusvelan diskonttaamisessa käytetyn diskonttokoron taso.

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Matala markkinakorkotaso nosti vakuutusvelan diskonttokoron riskitasoa. Sijoitussalkun luottoriskiä on vähennetty ja samalla duraatiota on maltillisesti kasvatettu. Kokonaisuudessaan sijoitusten riskitasossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Varallisuudenhoito

Varallisuudenhoidon keskeisimmät riskit ovat henkivakuutuksen sijoitusomaisuuden markkinariskit, vakuutusvelan diskonttauksessa käytetty korkotaso sekä ihmisten elinajanodotteen ennakoitua nopeampi kasvu.

Henkivakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ja sijoitusten riskitasossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vakuutusvelan diskonttauksessa käytetyn koron muutokseen on varauduttu suojaamalla riskiä korkojohdannaisilla. Kokonaistaseen hallintaa kehitetään edelleen vuoden 2015 aikana.

Muu toiminta

Muun toiminnan keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Markkinariski on merkitykseltään suurin likviditeettireserviin sisältyvissä saamistodistuksissa.

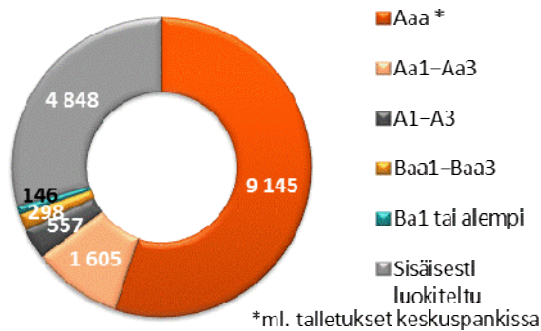
Likviditeettireservin sijoitusten markkinariskit kasvoivat katsauskaudella likviditeettireservin kasvun ja allokaatiomuutosten seurauksena.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi ja muut varautumissuunnitelman mukaiset lisärahoituslähteet riittävät kattamaan vähintään kahden vuoden rahoitustarpeen tilanteessa, jossa tukkuvarainhankinta ei toimisi ja talletuskanta supistuisi maltillisesti.

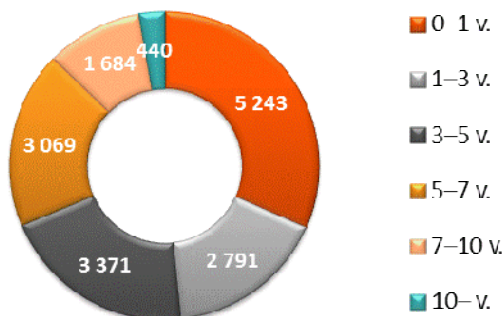
Likviditeettireservi Mrd.e	31.3.2015	31.12.2014	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	4,3	3,8	12
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	8,7	7,8	12
Vakuuskelpoiset yritysluotot	4,1	4,3	-4
Yhteensä	17,1	15,9	8
Ei vakuuskelpoiset saamiset	0,7	0,7	-2
Likviditeettireservi markkina-arvoin	17,8	16,6	7
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-1,1	-1,1	-1
Likviditeettireservi vakuusarvoin	16,7	15,5	8

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamia ja vakuuskelpoisia luottoja. Likviditeettireserviin kuuluvat saamistodistukset on reservilaskelmassa arvostettu markkinoilta saataviin noteerauksiin.

Likviditeettireserviin luettavien
rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma
31.3.2015, mlj.€

Likviditeettireserviin luettavien
rahoitusvarojen maturiteettijakauma
31.3.2015, mlj.€

Luottoluokitukset

Luokitus- laitos	Lyhyt varain- hankinta	Näkymä	Pitkä varain- hankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	Negatiivinen	AA-	Negatiivinen
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa
Fitch	F1	Vakaa	A+	Vakaa

Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP Ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP Ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettaviin luottoluokituksiin.

OP Ryhmän tai Pohjolan luottoluokitukset eivät muuttuneet vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Moody's vahvisti 17.3.2015 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen Aa3 ja lyhyiden luottojen luokituksen P-1 ja muutti näkymät negatiivisista vakaiksi osana laajempaa tarkastelua luottoluokitusmetodologian muutoksen yhteydessä.

Loppuvuoden näkymät

Euroopan talouskasvun piristymisestä on havaittavissa ensimmäisiä merkkejä. Euroopan keskuspankin talouskasvua tukevista toimenpiteistä huolimatta talouskasvun odotetaan kuitenkin jäävän kuluvaan vuonna vaatimattomaksi. Myös Suomen talouskasvun arvioidaan olevan edelleen heikkoa. Kansainvälisen politiikan jännitteet aiheuttavat edelleen epävarmuutta Suomen talouskehitykseen.

Heikko talouskasvu heikentää finanssialan kasvuodotuksia. Edelleen madaltunut korkotaso rasittaa pankkien korkokatteita ja heikentää vakuutusyhteisöjen sijoitustuottoja. Matala korkotaso tukee toisaalta asiakkaiden luotonhoitokykyä, mikä on säilynyt vakaana pitkistä hitaan kasvun vaiheesta huolimatta. Vakavaraisuuden ja kannattavuuden merkitys on korostunut epävakaan toimintaympäristön ja sääntelyn kiristymisen takia.

Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta OP Ryhmän tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai suuremmaksi kuin vuonna 2014. Tulosarvion merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät matalan korkotason vaikutuksiin, saamisten arvonalentumisiin sekä epäedullisiin sijoitusympäristön muutoksiin.

Kaikki tässä osavuositarkastuksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

OP Ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus ja Varallisuudenhoito. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP Ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Liiketoimintasegmenttien tulostiivistelmä

Milj. e	Tuotot	Kulut	Muut erät *)	Tulos ennen veroja 1-3/2015	Tulos ennen veroja 1-3/2014	Muutos, %
Pankkitoiminta	513	263	-61	192	158	21,3
Vahinkovakuutus	145	78	0	66	62	6,5
Varallisuudenhoito	121	28	0	93	69	34,0
Muu toiminta	119	147	0	-28	-30	6,8
Eliminoinnit	-116	-118	-6	-3	-3	31,7
Yhteensä	785	399	-67	320	257	24,3

*) Muissa erissä esitetty palautukset asiakasomistajille ja OP-bonusasiakkaille, sekä arvonalentumiset saamisista.

Pankkitoiminta

- Tulos ennen veroja kasvoi 21 prosenttia 192 miljoonaan euroon (158).
- Tulos parani tuottojen vahvan kasvun sekä kulujen supistumisen johdosta.
- OP Ryhmän markkina-asema säilyi vakaana. Luottokanta kasvoi 4,4 prosenttia vuodessa.
- Talletuskannan kasvu kohdistui maksuliiketalletuksiin, jotka kasvoivat 14 prosenttia vuodessa.
- Arvonalentumisten määrä kasvoi 21 miljoonaan euroon (10) ollen matalalla 0,12 prosentin tasolla luotto- ja takauskannasta.

Pankkitoiminnan avainlukuja

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Tuotot				
Korkokate	272	267	1,8	1 092
Palkkiotuotot, netto	184	177	3,7	655
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	51	33	52,9	114
Liiketoiminnan muut tuotot	10	8	22,6	41
Tuotot yhteensä	513	485	6,3	1 903
Kulut				
Henkilöstökulut	123	119	3,9	446
Muut hallintokulut	90	86	5,1	345
Liiketoiminnan muut kulut	50	68	-27,0	276
Kulut yhteensä	263	272	-3,5	1 068
Arvonalentumiset saamisista	21	10	106,0	88
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset	40	45	-10,2	176
Tulos ennen veroja	192	158	21,3	570
Kulu-tuotto-suhde, %	51,0	56,1	-5,2	56,2
Milj. e				
Nostetut asuntoluotot	1 385	1 222	13,4	5 977
Nostetut yritysluotot	1 308	1 421	-7,9	6 468
Välitetyt kiinteistökaupat, kpl	2 646	2 834	-6,6	12 341
Mrd. e	31.3.2015	31.3.2014		31.12.2014
Luottokanta				
Asuntoluotot	34,1	33,2	2,7	34,0
Yritysten luotot	17,3	16,3	6,1	16,9
Muut luotot	20,0	18,9	5,3	19,8
Luottokanta yhteensä	71,3	68,4	4,4	70,7
Takauskanta	2,8	2,9	-2,6	2,9
Talletukset				
Käyttely- ja maksuliiketalletukset	30,3	26,6	13,7	29,8
Sijoitustalletukset	18,3	20,8	-11,9	19,0
Talletukset yhteensä	48,6	47,4	2,5	48,8

Markkinaosuus, %*)	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Luottokannasta	34,4	34,4	0,0**	34,4
Talletuskannasta	37,2	36,8	0,4**	37,6

*) 28.2.2015 Ilman rahoitus- ja vakuutuslaitosten luottoja ja talletuksia.

**) suhdeluvun muutos

Vaimea talouskasvu piti luottokäynnin alhaisena myös alkuvuonna. Luottokanta kasvoi vuodessa 4,4 prosenttia. Nostettujen uusien luottojen määrä kasvoi vertailukaudesta 7,5 prosenttia lähes 5 miljardiin euroon. Erityisesti kotitalouksien nostamien luottojen määrä kasvoi ja uusia kulutusluottoja nostettiin selvästi vertailukautta enemmän. Alkuvuonna luottokanta kasvoi 1,0 prosenttia etenkin yritys- ja asuntoyhteisöluottojen kasvun myötä.

Talletuskanta kasvoi vuodessa 2,5 prosenttia, ensimmäisellä vuosineljänneksellä laskua oli 0,3 prosenttiyksikköä. Sijoitustalletusten määrä jatkoi supistumistaan myös alkuvuonna alhaisen korkotason ja määräaikaistalletusten laskeneiden marginaalien johdosta. Sen sijaan maksuliiketalletusten määrä kasvoi vuodessa 13,7 prosenttia ja ensimmäisellä vuosineljänneksellä 1,7 prosenttia pääasiassa yritysten ja yhteisöjen talletusten vetämänä.

Ryhmän markkinaosuus asuntoluotoissa kasvoi 0,4 prosenttiyksikköä maaliskuun 2014 lopusta ollen kuluvan vuoden helmikuun lopussa 38,1 prosenttia. Yritysluottojen markkinaosuus kasvoi samalla ajanjaksolla 0,9 prosenttiyksikköä. Markkinaosuus eurotalletuskannasta kasvoi 0,4 prosenttiyksikköä ja oli 37,2 prosenttia.

Osuuspankkien yhteenlaskettu lisä- ja Tuotto-osuuksien määrä kasvoi alkuvuonna 0,3 miljardia euroa ja oli 2,0 miljardia euroa maaliskuun lopussa.

Asuntomarkkinoiden alavire on jatkunut myös alkuvuonna. OP Ryhmän Kiinteistökeskusten välittämien asuntokauppojen määrä laski 6,6 prosenttia vertailukaudesta.

OP Ryhmän Suomi nousuun -hankkeeseen liittyviä lyhennysvapaita on osavuositiedotuksen julkaisupäivään mennessä tehty yli 62 000 lainaan. Näiden lainojen siirtyneiden lyhennysten määrä on arviolta yhteensä yli 290 miljoonaa euroa.

OP julkisti huhtikuussa uuden, yhden rahoitusprosessin toimintamallin yrityksille, jotka tarvitsevat sekä pankkilainaa että riskirahoitusta, mutta eivät ole valmiita luopumaan nykyisestä omistuksestaan. Rahoituspaketilla tavoitellaan yrityksiä, joiden liikevaihto on 10–50 miljoonaa euroa. Alkuvaiheessa OP Ryhmän omat vakuutus- ja eläkeyhteisöt varaavat pääasiassa pääomalinamuodossa tehtäviin sijoituksiin 50 miljoonaa euroa.

Tulos

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 192 miljoonaa euroon (158). Tuotot kasvoivat 6,3 prosenttia ja kulut supistuivat 3,5 prosenttia. Arvonalentumiset kasvoivat 21 miljoonaa euroon (10) ollen kuitenkin edelleen matalalla 0,12 prosentin (0,06) tasolla suhteessa luotto- ja takauskantaan.

Korkokate kasvoi 5 miljoonaa euroa 272 miljoonaan euroon (267) luottokannan kasvettua sekä luottokannan keskimääräisen marginaalitason noustua ja talletusvarainhankinnan kustannusten laskettua. Markets-liiketoiminta-alueen korkokatteen laskun seurauksena korkokatteen kasvu jäi kuitenkin 1,8 prosenttiin.

Pankkitoiminnan nettopalkkiotuotot kasvoivat 7 miljoonaa euroa. Varallisuudenhoitoon liittyvät palkkiot kasvoivat 7 miljoonaa euroa ja vahinkovakuutukseen 3 miljoonaa euroa, mutta rahoituksen palkkiot laskivat.

Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat selvästi Markets-liiketoiminta-alueen asiakkuustuottojen kasvun seurauksena. Trading-toiminnan tuotot laskivat 11 miljoonaa euroa.

Kulut supistuivat 3,5 prosenttia ja olivat 263 miljoonaa euroa (272). Keskusyhteisökonsernin uudelleenorganisoinnilla ei ollut merkittävää kuluvaikutusta pankkitoimintaan. Vertailukaudesta liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat lakisääteiset talletussuojarahaston kannatusmaksut ja pankkivero, jotka olivat yhteensä 18 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut kasvoivat 5 miljoonaa euroa ja olivat 123 miljoonaa euroa lähinnä henkilösivukulujen kasvettua.

Vahinkovakuutus

- Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja oli 66 miljoonaa euroa (62). Tulos ennen veroja käyvin arvoon oli 108 miljoonaa euroa (61).
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 5 prosenttia (8).
- Operatiivinen kannattavuus parani. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 87,2 prosenttia (89,3) ja operatiivinen liikekulusuhde 17,9 prosenttia (18,5). Yhdistetty kulusuhde oli 88,8 prosenttia (91,0).
- Sijoitustuotot käyvin arvoon olivat 2,6 prosenttia (1,4).
- Etuasiakastalouksien määrä kasvoi vuodessa 31 000 taloudella ja katsauskaudella 1 000 taloudella (10 000).

Vahinkovakuutuksen avainlukuja

Milj. e	1–3/2015	1–3/2014	Muutos, %	1–12/2014
Vakuutusmaksutuotot	336	320	5,1	1 310
Korvauskulut	233	227	2,9	930
Liikekulut	60	59	1,8	242
Aineettomien poisto-oikaisu	5	5	0,0	21
Vakuutustekninen kate	38	29	30,0	117
Sijoitustuotot- ja kulut	49	49	-0,3	171
Muut tuotot ja kulut	-20	-16	28,7	-66
Tulos ennen veroja	66	62	6,5	223
Tulos ennen veroja käyvin arvoon	108	61	76,9	272
Yhdistetty kulusuhde, %	88,8	91,0		91,0
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	87,2	89,3		84,7
Operatiivinen vahinkosuhde, %	69,3	70,8		66,3
Operatiivinen liikekulusuhde, %	17,9	18,5		18,4
Operatiivinen riskisuhde, %	63,8	64,4		60,2
Operatiivinen toimintakulusuhde,%	23,4	24,9		24,4
Sijoitusten tuotto käyvin arvoon, %	2,6	1,4		6,7
Vastuunkantokyky, %	82	76		75
Solvenssisuhde (Solvenssi II), %*	109	134		117
Suurvahinkojen omalla vastuulla oleva korvausmeno	-9	-17		-79
Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin kohdistuviin varauksiin (run off -tulos)	18	5		27
Henkilömäärä	1 735	1 856		1 766

* Luku esitetty ilman siirtymäsäännösten vaikutusta.

Vakuutusmaksutuottojen kasvu henkilöasiakkaissa jatkui vahvana. Myös yritysasiakkaissa vakuutusmaksutuotot kääntyivät kasvuun. Vakuutusten myynti kasvoi hieman vertailukaudesta. Vahinkokehitys oli suotuisa leudon talven ja vertailukautta pienempien suurvahinkojen takia.

Ennakkotietojen mukaan OP Ryhmän markkinaosuus vahinkovakuutuksen maksutulosta vuonna 2014 oli 31,5 prosenttia (30,3). Maksutulon markkinaosuudella mitattuna OP Ryhmä on edelleen Suomen suurin vahinkovakuutusryhmä.

Etuasiakastalouksien määrä kasvoi vuodessa 31 000 taloudella 656 000:een (625 000), joista jo 75 prosenttia (73) on myös keskittänyt pankkiasiointinsa OP Ryhmään.

Korvauspalvelun kehittäminen on ollut keskeisimpiä vahinkovakuutuksen painopisteitä. Erityisesti sähköistä asiointia on kehitetty niin verkko- kuin mobiilipalveluissa. OP-mobiiliin lanseerattiin katsauskaudella uusi vahinkoilmoituspalvelu. Vahinkoilmoituksista jo yli 50 prosenttia tulee verkon kautta, henkilövahinkoihin liittyvistä ilmoituksista jo yli 75 prosenttia.

Sähköisten palveluiden hyödyntäminen vahinkovakuutusasioiden hoitamisessa on lisääntynyt merkittävästi. Viimeisen 12 kuukauden aikana vakuutuspostinsa sähköisesti vastaanottavien asiakkaiden määrä on lähes kaksinkertaistunut 479 000:een (243 000).

Tulos

Tulos ennen veroja parani 66 miljoonaan euroon (62) vakuutusteknisen katteen kasvun seurauksena.

Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan arvostusmallia muutettiin siten, että eläkevastuiden diskonttokoron muutos huomioidaan jatkuvasti päivitettävänä eränä. Maaliskuun lopussa keskimääräinen diskonttokorko oli 2,4 prosenttia. Diskonttokoron lasku kasvatti korvauskuluja 17 miljoonaa euroa. Diskonttokoron muutos vaikuttaa uuden arvostusmallin mukaisesti myös operatiivisten tunnuslukujen laskentaan.

Vakuutustekninen kannattavuus parani vakuutusmaksutuottojen kasvun ja suotuisan vahinkokehityksen myötä. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 87,2 prosenttia (89,3). Operatiiviset tunnusluvut eivät

sisällä poistoja yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä.

Vakuutusmaksutuotot

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos %
Henkilöasiakkaat	174	162	7,2
Yritysasiakkaat	149	145	3,0
Baltia	14	13	1,6
Yhteensä	336	320	5,1

Vakuutusmaksutuottojen kasvu henkilöasiakkaissa jatkui vahvana. Yritysasiakkaissa vakuutusmaksutuotot kääntyivät kasvuun. Vertailuvuonna talouden taantuma heijastui yritysasiakkaiden tuottokehitykseen erityisesti vuoden jälkipuoliskolla.

Korvauskulut ilman diskonttokoron laskua jäivät vertailukautta pienemmiksi. Suurvahinkokehitys oli suotuisaa. Uusista omaisuuden ja toiminnan suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta pienempi. Tammi-maaliskuussa kirjattiin 17 uutta (18) omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa, joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 9 miljoonaa euroa (17). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos oli myös vertailukautta pienempi. Tammi-maaliskuussa eläkkeiden korvausvastuun muutos oli 6 miljoonaa euroa (7).

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, paransivat vakuusteknistä katetta 18 miljoonaa euroa (5). Operatiivinen vahinkosuhde oli 69,3 prosenttia (70,8). Operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 63,8 prosenttia (64,4).

Liikekulut kasvoivat 2 prosenttia myynti- ja kannanhoitopalkkioiden kasvun johdosta eli olivat 1 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella. Keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyihin liittyen katsauskaudella tehtiin henkilöstökuluihin 3 miljoonan euron kertaluonteinen kuluvaraus. Operatiivinen liikekulusuhde parani tuottojen kasvun myötä 17,9 prosenttiin (18,5). Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 23,4 prosenttia (24,9).

Operatiivinen vakuustekninen kate ja yhdistetty kulusuhde (CR)

	1-3/2015		1-3/2014	
	Kate milj. €	CR, %	Kate milj. €	CR, %
Henkilöasiakkaat	29	83,3	26	83,8
Yritysasiakkaat	14	90,5	6	95,7
Baltia	0	101,7	2	86,3
Yhteensä	43	87,2	34	89,3

Kannattavuus parani niin henkilö- kuin yritysasiakkaissa diskonttokoron laskusta huolimatta. Henkilöasiakkaissa kehitystä tuki tuottojen vahva kasvu ja yritysasiakkaissa suotuisa suurvahinkokehitys. Baltiassa kannattavuus heikkeni yksittäisen suurvahinkojen takia.

Sijoitustoiminta

Sijoitustuotot käyvin arvo in olivat vertailukautta paremmat osakemarkkinoiden poikkeuksellisen hyvän tuoton johdosta. Sijoitusten tuotot käyvin arvo in olivat 91 miljoonaa euroa (48) eli 2,6 prosenttia (1,4). Tulokseen kirjatut sijoitusten nettotuotot olivat 49 miljoonaa euroa (49).

Sijoituskannan jakauma

%	31.3.2015	31.12.2014
Joukkolainat ja korkorahastot	73	73
Vaihtoehtoiset sijoitukset	1	1
Osakkeet	7	7
Pääomasijoitukset	3	3
Kiinteistöt	11	11
Rahamarkkinat	5	5
Yhteensä	100	100

Vahinkovakuutustoiminnan sijoituskanta oli maaliskuun lopussa 3 675 miljoonaa euroa (3 522). Korkosalkun luottoluokitusjakauma oli hyvä. Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 94 prosenttia (94) ja 72 prosenttia (71) sijoituksista oli vähintään A- -luokitetuissa saamisissa. Korkosalkun jäljellä oleva keskimääräinen juoksuaika oli 4,9 vuotta (4,5) ja duraatio 4,8 vuotta (4,3).

Suorien joukkovelkakirjalainasijoitusten keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnalla laskettuna (running yield) oli 1,8 prosenttia (1,9).

Varallisuudenhoito

- Tulos ennen veroja kasvoi 93 miljoonaan euroon (69); tulos käyvin arvoihin oli 136 miljoonaa euroa (54).
- Hallinnoitavien varojen bruttomäärä kasvoi vuodessa 24 prosenttia ja oli maaliskuun lopussa 67 miljardia euroa.
- Sijoittaja- ja säästäjäasiakkaiden määrä kasvoi katsauskaudella 11 000:lla.
- OP-sijoitusrahastojen myynnistä 39 prosenttia (23) tehtiin sähköisissä kanavissa.

Varallisuudenhoidon avainlukuja

Milj. e	1–3/2015	1–3/2014	Muutos, %	1–12/2014
Nettopalkkiotuotot				
Rahastoista ja omaisuudenhoidosta	50	39	28,5	175
Henkivakuutuksesta	48	47	3,5	166
Kulut	43	36	19,0	133
josta kertyneet asiakasbonukset	5	4	27,3	18
Nettopalkkiotuotot yhteensä	55	49	11,8	208
Henkivakuutuksen riskiliikkeen nettotuotot	6	3	90,6	20
Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot	59	45	29,1	47
Muut tuotot	0	1	-68,1	1
Henkilöstökulut	9	8	9,8	32
Muut kulut	19	22	-13,0	80
Tulos ennen veroja	93	69	34,0	167
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	44	-15		51
Tulos käyvin arvoihin ennen veroja	136	54	153,6	218

Mrd. e	31.3.2015	31.3.2014		31.12.2014
Hallinnoitavat varat (brutto)				
Sijoitusrahastot	19,4	14,7	31,5	17,5
Instituutioasiakkaat	24,7	22,3	10,5	23,5
Private Banking	14,4	10,4	38,1	12,8
Sijoitussidonnaiset vakuutusäästöt	8,6	6,5	32,2	7,6
Hallinnoitavat varat (brutto) yhteensä	67,0	53,9	24,1	61,3

Milj. e	1–3/2015	1–3/2014		1–12/2014
Nettomyynti				
Sijoittaja- ja säästäjäasiakkaat	289	167	73,1	674
Private Banking -asiakkaat	121	21	476,2	1 411
Instituutioasiakkaat	-150	-155	3,2	454
Nettomyynti yhteensä	260	33	687,9	2 539
Markkinaosuus, %				
Sijoitusrahastoista	20,2	19,0	1,2*	20,5

* Suhdeluvun muutoksena

Alhainen korkotaso ja osakemarkkinoiden hyvä arvonkehitys tukivat varallisuudenhoidon liiketoiminnan kasvua katsauskaudella. Hallinnoitavien varojen bruttomäärä kasvoi katsauskaudella 9 prosenttia ja oli 67,0 miljardia euroa (61,3). Hallinnoitavat varat sisältävät 14,9 miljardia euroa OP Ryhmään kuuluvien yritysten varoja.

Asiakkaiden kiinnostus korkeamman tuotto-odotuksen tarjoaviin sijoitustuotteisiin säilyi vahvana, nettomyynti oli 260 miljoonaa euroa (33). Erytys vahvaa nettomyyntiä oli sijoittaja- ja säästäjäasiakkaissa sekä Private Banking -asiakkaissa. Instituutioasiakkaissa nettomyynti oli negatiivinen.

Sijoittaja- ja säästäjäasiakkaiden määrä kasvoi katsauskaudella 11 000:lla ja oli maaliskuun lopussa 766 000. Erytisesti säästäjän rahastoissa asiakasmäärä kehittyi hyvin, osuudenomistajien määrä kasvoi 18 000:lla vuodenvaihteesta.

Vaihtoehtoihin omaisuusluokkiin sijoittavien rahastojen valikoimaa laajennettiin OP-Metsänomistaja-erikoissijoitusrahastolla, joka sijoittaa varansa Suomessa sijaitseviin metsäkiinteistöihin. OP-Metsänomistaja-erikoissijoitusrahastolla oli 11 miljoonan euron rahastopääomat katsauskauden lopussa.

OP-Rahastojen riskikorjattu tuotto säilyi hyvänä katsauskaudella. OP-Rahastojen Morningstar-luokitus oli 3,24 (3,28).

Katsauskaudella jatkettiin varallisuudenhoidon sähköisen myynnin ja asiain kehittämistä. Sijoitusrahastojen myynnistä 39 prosenttia (23) tehtiin sähköisissä kanavissa.

Tulos

Tulos ennen veroja kasvoi 93 miljoonaan euroon (69). Tulos käyvän arvon rahaston muutoksen jälkeen oli 136 miljoonaa euroa (54).

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 12 prosenttia vertailukaudesta hallinnoitavan varallisuuden kasvun myötä ja olivat 55 miljoonaa euroa (49). Nettopalkkiotuotot olivat 0,36 prosenttia (0,32) hallinnoitavien varojen bruttomäärästä.

Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli 2,4 prosenttia (1,4). Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tuotot ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavien johdannaisien tulosta ja laskuperustekorkokulua olivat 58 miljoonaa euroa (64).

Kulut olivat 2 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Henkilöstökulut kasvoivat miljoona euroa johtuen keskusyhteisökonsernin henkilöstön uudelleenorganisointia koskevasta varauksesta. Muut kulut supistuivat 3 miljoonaa euroa. Varallisuudenhoidon kulu-tuotto-suhde parani ja oli 42,5 prosenttia (51,1). Kulut olivat 0,15 prosenttia (0,17) hallinnoitavien varojen bruttomäärästä.

Vakuutusvelan diskonttauksessa käytetyn koron muutokseen on varauduttu suojaamalla riskiä korkojohdannaisilla. Vakuutusvelan korkotäydennykset olivat katsauskauden lopussa 533 miljoonaa euroa (475). Korkotäydennyksistä 42 miljoonaa euroa (54) oli lyhytaikaisia, 12 kuukauden ajaksi tehtyjä korkotäydennyksiä.

Henkivakuutuksen sijoitusomaisuus ilman sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevaa omaisuutta oli 4 307 miljoonaa euroa (4 216). Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus korkosalkusta oli 95 prosenttia (94). Katsauskauden lopussa korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 3,9 (3,1).

Sijoituskannan jakauma

%	31.3.2015	31.12.2014
Joukkolainat ja korkorahastot	72	68
Vaihtoehtoiset sijoitukset	6	6
Osakkeet ja osakerahastot	6	7
Kiinteistöt	6	6
Rahamarkkinat	10	12
Yhteensä	100	100

Muu toiminta

Muun toiminnan avainlukuja

Milj. e	1–3/2015	1–3/2014	Muutos, %	1–12/2014
Korkokate	-9	-13	-27,8	-33
Kaupankäynnin nettotuotot	-4	-4	8,5	-9
Sijoitustoiminnan nettotuotot	9	14	-36,9	60
Muut tuotot	124	112	10,7	473
Kulut	147	139	5,9	524
Tulos ennen veroja	-28	-30	-6,8	-33

Mrd. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Saamiset luottolaitoksilta	10	17	-40,4	10
Sijoitusomaisuus	14	10	44,3	13
Velat luottolaitoksille	5	5	3,8	5
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	17	19	-8,7	17

Tulos

Muun toiminnan tulos ennen veroja oli -28 miljoonaa euroa (-30). Tulosta paransi liiketoiminnan muiden tuottojen kasvu ja rasitti kulujen kasvu.

Muun toiminnan korkokate oli -9 miljoonaa euroa (-13). OP Ryhmän senior-ehtoisen tukkuvarainhankinnan velkakirjojen keskimarginaali oli maaliskuun lopussa 43 korkopistettä (41).

Sijoitustoiminnan nettotuotot supistuivat 9 miljoonaan euroon (14) myyntivoittojen ja osinkotuottojen pienenemisen seurauksena.

Muut tuotot kasvoivat 124 miljoonaan euroon (112) eli olivat 12 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella. Muut tuotot ovat merkittävilta osin ryhmän sisäisiä palveluveloituksia, jotka esitetään liiketoimintasegmenttien kuluina.

Muun toiminnan kulut kasvoivat 5,9 prosenttia ja olivat 147 miljoonaa euroa (139). Katsauskaudella kuluja kasvattivat keskusyhteisökonsernin uudelleenorganisointiin liittyvät kertaluonteiset kuluerät, yhteensä 5 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattiin vertailukaudella Pohjola Pankin osakkeiden ostotarjoukseen liittyvä kertaluonteinen kuluerä 8 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellään 181 osuuspankki (181) konserniyhtiöineen, OP Osuuskunta -konserni ja Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö.

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen, jonka mukaan Helsingin OP Pankki Oyj muutetaan osuuspankiksi vuoden 2016 aikana. Uuden pankin nimeksi tulee OP Helsinki. Päätöksen myötä asiakasomisteisuus OP Ryhmässä on mahdollista kaikkialla Suomessa.

OP Helsinki tulee suunnitelman mukaan kuulumaan tytäryhtiönä OP Ryhmän keskusyhteisökonserniin. Koska keskusyhteisöllä on jatkossakin merkittävä rooli uuden

pankin pääomittamisessa pankin säännöt on tarkoitettu rakentaa siten, että 2/3 määräysvallasta on OP Ryhmällä.

Edellä mainitut suunnitellut muutokset edellyttävät viranomaisten hyväksynnän.

Pohjola Pankki Oyj:n nimi vaihtuu 2016 alkuvuodesta. Pankin uudeksi nimeksi tulee OP Yrityspankki Oyj.

Itä-Uudenmaan Osuuspankki ja Porvoon Osuuspankki ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Itä-Uudenmaan Osuuspankki sulautuu Porvoon Osuuspankkiin, jonka nimi muutetaan Itä-Uudenmaan Osuuspankiksi. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 31.7.2015.

Sotkamon Osuuspankki ja Kainuun Osuuspankki ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Sotkamon Osuuspankki sulautuu Kainuun Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 31.5.2015.

Mynämäen Osuuspankki ja Nousiaisten Osuuspankki ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Mynämäen Osuuspankki sulautuu Nousiaisten Osuuspankkiin, jonka nimi muutetaan Mynämäen-Nousiaisten Osuuspankiksi. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 31.8.2015.

Hartolan Osuuspankki, Sysmän Osuuspankki ja Etelä-Päijänteen Osuuspankki ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Hartolan Osuuspankki ja Sysmän Osuuspankki sulautuvat Etelä-Päijänteen Osuuspankkiin, jonka nimi muutetaan Järvi-Hämeen Osuuspankiksi. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 31.8.2015.

Myrskylän Osuuspankki ja Orimattilan Osuuspankki ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Myrskylän Osuuspankki sulautuu Orimattilan Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 30.9.2015.

Pyhålaakson Osuuspankki ja Suomenselån Osuuspankki ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Pyhålaakson Osuuspankki sulautuu Suomenselån Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 31.12.2015.

OP Ryhmån keskusyhteisökonsernin rakennejärjestelyjen ja organisaation juridisten rakenteiden toteutusvaihtoehtojen suunnittelu ja selvitystyö jatkuu. Suunnitelmissa on siirtää mm. vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitosegmentit pois Pohjola-konsernista ryhmån keskusyhteisön suoraan omistukseen. Varallisuudenhoidon siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 aikana. Samalla arvioidaan myös mahdollisuutta eriyttää OP Ryhmån keskuspankkitoiminnot, jotka tällä hetkellä ovat osana Pohjola Pankki Oyj:tä, omaksi OP Osuuskunnan täysin omistamaksi tytäryhtiöksi. Keskuspankkitoimintojen eriyttämisen ja vahinkovakuutuksen siirron tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.

POP Pankki -ryhmään kuuluvat Osuuspankki Poppia, Laihian Osuuspankki, Multian Osuuspankki, Petåjåveden Osuuspankki ja Tuusniemen Osuuspankki ovat päättäneet osuuskunnan kokouksissaan liittyä OP Ryhmään itsenäisinä osuuspankkeina. Pankeista tulee nykyisen suunnitelman mukaan toukokuun puolivålliså virallisesti ryhmån jäsenpankkeja. Samalla pankkien asiakkaat tulevat OP Ryhmån talletussuojan ja pankit OP Ryhmån yhteisvastuun piiriin.

POP Pankki -ryhmään kuuluva Keiteleen Osuuspankki ja OP Ryhmään kuuluva Pielaveden Osuuspankki ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Keiteleen Osuuspankki sulautuu Pielaveden Osuuspankkiin, jonka nimi muutetaan Nilakan Seudun Osuuspankiksi. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin ajankohta on 30.4.2016.

Henkilöstö ja palkitseminen

OP Ryhmån palveluksessa oli katsauskauden lopussa 12 185 henkilöä (12 356). Henkilöstöä oli keskimäärin 12 220 (12 548). Osuuspankeissa ja niiden tytäryhtiöissä sekä OPn keskusyhteisössä tehdyt uudelleenjärjestelyt ja tehostamistoimenpiteet vähensivät henkilömäärää katsauskaudella.

OPn helmikuussa 2015 aloittamat, keskusyhteisökonsernin henkilöstön uudelleenorganisointia koskevat yhteistoimintaneuvottelut ovat päättyneet. Neuvottelujen tuloksena vähennetään enimmillään 278 työpaikkaa. Neuvottelujen piirissä oli noin 4 300 työntekijää.

Katsauskauden aikana OP Ryhmån palveluksesta siirtyi elåkkeelle 54 henkilöä (84). Elåkkeelle siirtyneiden keski-ikå oli 61,4 vuotta (61,4).

OP Ryhmån muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavålin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmåtasoiseen pitkån aikavålin palkitsemiseen.

OP Ryhmån ryhmåtasoinen pitkån aikavålin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettusta henkilöstörahastosta.

Johdon pitkån aikavålin palkitsemisjärjestelmää päätettiin jatkaa uudella kolmen vuoden ansaintajaksolla vuosille 2014–2016. Lisäksi henkilöstölle suunnattu OP Ryhmån henkilöstörahaston palkitsemisjärjestelmä jatkuu vuoden ansaintajaksain.

Kannustinjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmä 2014–2016 noudattelee edellisen kolmivuotisen ansaintajaksen pääperiaatteita.

Pitkån aikavålin tavoitemittareiksi OP Osuuskunnan hallintoneuvosto on asettanut OP Ryhmån tuloksen ennen veroja, ryhmån ydinvakavaraisuuden (CET1) ja keskittåjåasiakkaiden määrån kasvuun. Ryhmåtasoiset tavoitteet ovat yhtenevät sekä johdon kannustinjärjestelmässä että OP Ryhmån henkilöstörahastossa.

OP Osuuskunnan hallinto

OP Ryhmån keskusyhteisön (OP Osuuskunta) varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 19.3.2015. Erovuorossa olevien hallintoneuvoston jäsenten tilalle valittiin hallintoneuvostoon kaudeksi 2015–2018 seuraavat henkilöt: toimitusjohtaja Jari Anttila, tutkimus- ja kehitysjohtaja Ilmo Aronen, toimitusjohtaja Kalle Arvio, toimitusjohtaja Tapani Eskola, professori Jarna Heinonen, ekonomi Jorma Hyrskyluoto, lehtori Ulla Jårvi, toiminnanjohtaja Jukka-Pekka Kataja, toimitusjohtaja Simo Kauppi, johtaja Jaakko Kiander, maatalousyrittåjå Seppo Kietåvåinen, rehtori Juha Kiiskinen, lehtori Jaakko Korkonen, toimitusjohtaja Tuomas Kupsala, toimitusjohtaja Petri Krohns, apulaisjohtaja Jukka Kååriåinen, johtaja Ari Mikkola, toimitusjohtaja Esko Mononen, hallintojohtaja Annukka Nikola, toimitusjohtaja Juha Pullinen, toimitusjohtaja Olli Tarkkanen sekä toimitusjohtaja Ari Våånånen. Lisäksi hallintoneuvoston jåsenyydestå eroa pyytåneen johtava hoitaja Marita Marttilan tilalle jåljellå olevaksi toimikaudeksi 2015–2017 valittiin lehtori Sirkka Keuru. Hallintoneuvostossa on kaikkiaan 34 jåsentå.

Hallintoneuvosto valitsi jårjeståytymiskokouksessaan puheenjohtajakseen professori Jaakko Pehkosen. Varapuheenjohtajiksi valittiin lehtori Mervi Våisånen ja toimitusjohtaja Vesa Lehikoinen.

OP Ryhmån tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeånånå påvåstuullisena tilintarkastajana toimii KHT Raija-Leena Hankonen.

OP Ryhmå kilpailuoikeudellisesti yksi ryhmå

Kilpailu- ja kuluttajavirasto antoi 26.2.2015 påtöksen, jossa se hyväksyi OP Ryhmån toimittaman hakemuksen siitä, ettå OP Ryhmån katsottaisiin muodostavan yhden kilpailuoikeudellisen yhteenliittymån. Teknisesti lupa haettiin yrityskauppavalvontailmoituksena. Hakemus perustui talletuspankkien yhteenliittymålakiin, jåsenosuuksien sääntöihin sekä OP Osuuskunnan ja jåsenosuuksien välisiin sopimuksiin. Påtöksen myötå OP Ryhmään pidettåen jatkossa yhtenå kilpailuoikeudellisena ryhmånå kilpailuviranomaisten nåkulmasta.

OP Ryhmän tehostamisohjelma

OP Ryhmä päätti vuoden 2012 lopussa tehostamisohjelmasta, jonka tavoitteeksi on asetettu yhteensä 150 miljoonan euron vuotuiset kustannussäästöt vuoden 2015 loppuun mennessä.

Maaliskuun loppuun mennessä toteutetuilla toimenpiteillä on saavutettu noin 141 miljoonan euron vuosisäästöt. Tästä henkilöstösidonnaisten kulujen osuus on 55 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja palvelukehittäminen

OP Osuuskunta tytäryhtiöineen vastaa OP Ryhmän palvelutoiminnan kehittämisestä. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ict-investoinneista ja niihin liittyvistä määrittelyistä.

OP Osuuskunta -konsernin kehittämiskustannukset olivat tammi–maaliskuussa 30 miljoonaa euroa (28). Nämä sisältävät lisenssimaksut, ostetut palvelut sekä OP Osuuskunta -konsernin aktivoitua omaa työtä.

Taseeseen aktivoituja ict-investointeja oli katsauskaudella 21 miljoonaa euroa (14). Katsauskauden investoinneista 16 miljoonaa euroa (12) kohdistui pankkitoimintaan, 5 miljoonaa euroa (1) vahinkovakuutukseen ja 0 miljoonaa euroa (1) varallisuudenhoitoon.

OP Ryhmä aloitti vuonna 2012 Vallila-korttelin toimitilojen uudelleenrakentamisen. Hanke valmistuu kesään 2015 mennessä. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat lähes 250 miljoonaa euroa. Katsauskauden loppuun mennessä toteutuneet kustannukset olivat yhteensä noin 184 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1–3/2015	1–3/2014	Muutos, %	1–12/2014
Korkotuotot		644	651	-1	2 685
Korkokulut		388	399	-3	1 642
Korkokate ennen arvonalentumisia	4	255	251	2	1 043
Saamisten arvonalentumiset	5	21	10		88
Korkokate arvonalentumisten jälkeen		234	241	-3	955
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	6	169	150	12	589
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	7	104	80	30	197
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	8	199	192	4	707
Kaupankäynnin nettotuotot	9	24	27	-12	88
Sijoitustoiminnan nettotuotot	10	19	16	16	74
Liiketoiminnan muut tuotot	11	12	10	19	52
Nettotuotot yhteensä		760	715	6	2 662
Henkilöstökulut		214	195	10	741
Muut hallintokulut		102	112	-10	414
Liiketoiminnan muut kulut		82	102	-19	401
Kulut yhteensä		399	410	-3	1 555
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset		46	49	-7	195
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta		4	0		3
Kauden tulos ennen veroja		320	257	24	915
Tuloverot		63	61	3	308
Kauden tulos		257	196	31	607
Jakautuminen, milj. e					
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta		256	195	31	599
Määräysvallattomien omistajien osuus		1	1		8
Yhteensä		257	196	31	607

OP Ryhmän laaja tuloslaskelma

Milj. e	1–3/2015	1–3/2014	Muutos, %	1–12/2014
Kauden tulos	257	196	31	607
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-175	-50		-380
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Käypään arvoon arvostamisesta	152	-25		85
Rahavirran suojauksesta	7	20	-65	67
Muuntoerot	0	0	-91	0
Tuloverot				
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-35	-10		-76
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käypään arvoon arvostamisesta	30	-5		17
Rahavirran suojauksesta	1	4	-65	13
Kauden laaja tulos	245	153	60	424
Jakautuminen, milj. e				
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	237	150	59	393
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	7	3		32
Yhteensä	245	153	60	424

OP Ryhmän tase

Milj. e	Liite	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Käteiset varat		4 355	820		3 888
Saamiset luottolaitoksilta		480	4 807	-90	686
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		403	508	-21	427
Johdannaissopimukset		7 731	3 703		5 920
Saamiset asiakkailta		71 357	68 392	4	70 683
Vahinkovakuutustoiminnan varat	14	4 129	3 771	10	3 797
Henkivakuutustoiminnan varat	15	12 502	10 114	24	11 238
Sijoitusomaisuus Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset		10 516	8 480	24	9 500
Aineettomat hyödykkeet		68	54	26	56
Aineelliset hyödykkeet		1 331	1 332	0	1 332
Muut varat		795	740	7	781
Verosaamiset		2 523	1 755	44	1 951
Varat yhteensä		116 389	104 584	11	110 427
Velat luottolaitoksille		2 106	1 250	69	1 776
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		1	3	-68	4
Johdannaissopimukset		6 685	3 390	97	5 489
Velat asiakkaille		51 429	49 581	4	51 163
Vahinkovakuutustoiminnan velat	16	3 360	3 104	8	2 972
Henkivakuutustoiminnan velat	17	12 338	10 117	22	11 230
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18	26 054	24 595	6	24 956
Varaukset ja muut velat		4 474	3 168	41	3 447
Verovelat		1 016	850	20	964
Lisäosuudet		169	588	-71	192
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		1 046	862	21	1 020
Velat yhteensä		108 678	97 506	11	103 214
Oma pääoma					
OP Ryhmän omistajien osuus					
Osake- ja osuuspääoma		1 993	309		1 709
Osakepääoma		0	138		0
Jäsenosuudet		147	144	2	148
Tuotto-osuudet		1 846	27		1 561
Käyvän arvon rahasto	19	546	323	69	425
Muut rahastot		2 216	2 600	-15	1 996
Kertyneet voittovarot		2 889	3 747	-23	3 014
Määräysvallattomien osuus		66	99	-33	69
Oma pääoma yhteensä		7 711	7 078	9	7 213
Velat ja oma pääoma yhteensä		116 389	104 584	11	110 427

OP Ryhmän oman pääoman muutoslaskelma

Milj. e	Osake- ja osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto**	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	339	328	2 739	4 218	7 625	100	7 724
Tilikauden laaja tulos	-	18	-	150	168	3	171
Kauden tulos	-	-	-	195	195	1	196
Muut laajan tuloksen erät	-	18	-	-45	-27	2	-25
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu omistusosuus Pohjola Pankki Oyj:stä*	-61	-23	-157	-524	-765	-	-765
Osuuspääoman lisäys	31	-	-	-	31	-	31
Rahastosiirot	-	-	16	-16	-	-	-
Voitonjako	-	-	-	-75	-75	-	-75
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	0	0	-	0
Muut	0	-	2	-6	-4	-3	-8
Oma pääoma 31.3.2014	309	323	2 600	3 747	6 979	99	7 078

Milj. e	Osake- ja osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto**	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	1 709	425	1 996	3 014	7 144	69	7 213
Tilikauden laaja tulos	-	121	-	116	237	7	245
Kauden tulos	-	-	-	256	256	1	257
Muut laajan tuloksen erät	-	121	-	-140	-18	6	-12
Osuuspääoman lisäys	285	-	-	-	285	-	285
Rahastosiirot	-	-	220	-220	-	-	-
Voitonjako	-	-	-	-19	-19	-	-19
Muut	-	-	-	-2	-2	-10	-12
Oma pääoma 31.3.2015	1 993	546	2 216	2 889	7 645	66	7 711

* OP Osuuskunnan Pohjola Pankki Oyj:n osakkeita koskevan julkisen ostopöytäkirjan mukainen koko kauppahinta on vähennetty omasta pääomasta.

** Liite 19

OP Ryhmän rahavirtalaskelma

Milj. e	1–3/2015	1–3/2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	257	196
Oikaisut kauden tulokseen	298	361
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 762	-4 452
Saamiset luottolaitoksilta	83	-3 936
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	166	62
Johdannaissopimukset	-35	8
Saamiset asiakkailta	-710	-257
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-319	-248
Henkivakuutustoiminnan varat	-382	-73
Sijoitusomaisuus	-1 078	315
Muut varat	-487	-322
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	1 817	217
Velat luottolaitoksille	331	208
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	-3	-1
Johdannaissopimukset	46	11
Velat asiakkaille	265	-576
Vahinkovakuutustoiminnan velat	104	90
Henkivakuutustoiminnan velat	303	145
Varaukset ja muut velat	770	340
Maksetut tuloverot	-36	-31
Saadut osingot	33	35
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-392	-3 673
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-	0
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	52	55
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-55	-44
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	1	1
B. Investointien rahavirta yhteensä	-3	12
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	9 284	17 074
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-8 840	-13 987
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	2 278	104
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-2 016	-91
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-2	-
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-	-765
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	704	2 335
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	309	-1 326
Rahavarat tilikauden alussa	4 176	2 476
Rahavarat tilikauden lopussa	4 485	1 150
Saadut korot	638	668
Maksetut korot	-498	-489
Rahavarat		
Käteiset varat*	4 373	830
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	111	320
Yhteensä	4 485	1 150

*Josta vahinkovakuutustoiminnan käteisiä varoja 6 miljoonaa euroa (8) ja henkivakuutustoiminnan käteisiä varoja 12 miljoonaa euroa (3).

OP Ryhmän segmenttiraportointi

OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin uusi organisaatio astui voimaan 1.10.2014. Uuden OP Ryhmän johtamisjärjestelmän perustan muodostavat kolme liiketoimintasegmenttiä: pankkitoiminta, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoito. Organisaatioiden uudistamisen myötä segmenttiraportointiin on tehty seuraavat muutokset 1.1.2015 lähtien: Pohjola Pankki Oyj:n pankkiiriliiketoiminta on siirretty pois pankkitoiminnasta raportoitavaksi varallisuudenhoitosegmentissä. Lisäksi Pivo Wallet Oy, Checkout Finland Oy ja Osuuspankkien keskinäinen Vakuutusyhtiö (OVY) on siirretty pois pankkitoiminnasta raportoitavaksi muut toiminnot segmentissä. Muut toiminnot ovat liiketoimintasegmenttejä tukevia toimintoja. Segmentti-informaatio on oikaistu aikaisemmilta kausilta vastaamaan uutta segmenttijakoa. Siirroilla ei ole ollut olennaista vaikutusta segmenttiraportointiin.

Segmenttiraportointi noudattaa OP Ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmentteille on kohdistettu ne tuotot, kulut, varat ja velat, joiden on katsottu välittömästi kuuluvan ja olevan järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu segmenteille sekä segmenttien väliset konsernieliminoinnit raportoidaan sarakkeessa "Konsernieliminoinnit". Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja tasolla.

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan. Vakavaraisuuslaskennan mukaiset pääomavaateet on jaettu toimintasegmenteille. Vähittäispankkitoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että Ydinvakavaraisuus (CET1) on 18 % (11 %). Vakuutustoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että Solvenssisuhde (SII) on 120%. Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin.

Segmenttien tulos ja tase 1.1. - 31.3.2015

Tuloslaskelma, milj. e	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus	Varalli-suudenhoito	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkotuotot	700	0	0	99	-156	644
Korkokulut	428	6	1	108	-154	388
Korkokate ennen arvonalentumisia	272	-6	0	-9	-1	255
-josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-6	-5	0	10	0	0
Saamisten arvonalentumiset	21	-	-	0	0	21
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	251	-6	0	-9	-1	234
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	-	162	-	-1	8	169
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	-	-	-	-	104	104
Henkivakuutuksen korko- ja riskiliikkeen nettotuotot	-	-	65	-	-65	0
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	184	-12	-	4	24	199
Palkkiotuotot rahastoista ja omaisuudenhoidosta	-	-	43	-	-43	0
Palkkiotuotot henkivakuutuksesta	-	-	48	-	-48	0
Palkkiokulut	-	-	-43	-	43	0
Kaupankäynnin nettotuotot	39	-	0	-4	-12	24
Sijoitustoiminnan nettotuotot	11	-	0	9	-1	19
Liiketoiminnan muut tuotot	7	1	0	120	-116	12
Henkilöstökulut	123	30	9	52	0	214
Muut hallintokulut	90	30	11	63	-93	102
Liiketoiminnan muut kulut	50	18	9	31	-25	82
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset	40	-	-	-	5	46
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	3	0	0	-	0	4
Tulos ennen veroja	192	66	93	-28	-3	320
Tuloverot						63
Kauden voitto						257

Tase 31.3.2015, milj. e	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Varalli- suudenhoito	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat	121	0	-	4 234	-	4 355
Saamiset luottolaitoksilta	4 478	5	30	10 366	-14 399	480
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	546	-	-	-132	-11	403
Johdannaissopimukset	7 905	-	-	320	-495	7 731
Saamiset asiakkailta	71 984	-	0	533	-1 160	71 357
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-	4 493	-	0	-364	4 129
Henkivakuutustoiminnan varat	-	-	13 146	-	-644	12 502
Sijoitusomaisuus	5 223	16	0	13 731	-8 454	10 516
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	38	2	28	0	0	68
Aineettomat hyödykkeet	64	702	366	203	-3	1 331
Aineelliset hyödykkeet	486	50	9	263	-13	795
Muut varat	1 225	8	45	1 532	-287	2 523
Verosaamiset	114	7	7	41	29	198
Varat yhteensä	92 184	5 283	13 631	31 093	-25 802	116 389

Tase 31.3.2015, milj. e	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Varalli- suudenhoito	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Velat luottolaitoksille	11 210	-	-	5 080	-14 184	2 106
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1	-	-	-	-	1
Johdannaissopimukset	6 866	-	-	337	-517	6 685
Velat asiakkaille	49 439	-	8	2 954	-972	51 429
Vahinkovakuutustoiminnan velat	-	3 381	-	-	-21	3 360
Henkivakuutustoiminnan velat	-	-	12 375	-	-37	12 338
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 954	-	-	17 088	-987	26 054
Varaukset ja muut velat	2 562	82	51	2 081	-302	4 474
Verovelat	449	120	95	346	6	1 016
Osuuspääoma	313	-	-	4 606	-4 750	169
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	69	50	91	1 058	-222	1 046
Velat yhteensä	80 862	3 633	12 619	33 551	-21 987	108 678
Oma pääoma						7 711

Segmenttien tulos ja tase 1.1. - 31.3.2014

Tuloslaskelma, milj. e	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus	Varalli-suudenhoito	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkotuotot	694	0	1	142	-185	651
Korkokulut	427	6	0	155	-188	399
Korkokate ennen arvonalentumisia	267	-6	0	-13	3	251
-josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	1	-5	0	4	0	0
Saamisten arvonalentumiset	10	-	-	-	0	10
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	257	-6	0	-13	3	241
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	-	152	-	-	-2	150
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	-	-	-	-	80	80
Henkivakuutuksen korko- ja riskiliikkeen nettotuotot	-	-	49	-	-49	-
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	177	-10	-	4	21	192
Palkkiotuotot rahastoista ja omaisuudenhoidosta	-	-	33	-	-33	-
Palkkiotuotot henkivakuutuksesta	-	-	47	-	-47	-
Palkkiokulut	-	-	-36	-	36	-
Kaupankäynnin nettotuotot	29	0	0	-4	1	27
Sijoitustoiminnan nettotuotot	4	-	0	14	-2	16
Liiketoiminnan muut tuotot	8	2	0	108	-109	10
Henkilöstökulut	119	27	8	41	0	195
Muut hallintokulut	86	30	12	67	-82	112
Liiketoiminnan muut kulut	68	19	11	30	-26	102
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset	45	-	-	-	4	49
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	0	0	0
Tulos ennen veroja	158	62	69	-30	-3	257
Tuloverot						61
Kauden voitto						196

Tase 31.3.2014, milj. e	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus	Varalli-suudenhoito	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat	130	0	-	690	-	820
Saamiset luottolaitoksilta	4 821	5	17	17 395	-17 430	4 807
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	595	-	-	-27	-60	508
Johdannaissopimukset	3 756	-	-	259	-312	3 703
Saamiset asiakkailta	69 035	-	-	357	-999	68 392
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-	4 076	-	0	-304	3 771
Henkivakuutustoiminnan varat	-	-	10 845	-	-731	10 114
Sijoitusomaisuus	4 670	16	16	9 514	-5 736	8 480
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	23	2	27	1	1	54
Aineettomat hyödykkeet	64	720	383	169	-5	1 332
Aineelliset hyödykkeet	514	54	9	177	-13	740
Muut varat	1 245	8	31	910	-439	1 755
Verosaamiset	58	3	6	20	22	108
Varat yhteensä	84 909	4 884	11 335	29 464	-26 008	104 584

Tase 31.3.2014, milj. e	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus	Varalli-suudenhoito	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Velat luottolaitoksille	11 990	-	-	4 675	-15 415	1 250
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	3	-	-	-	-	3
Johdannaissopimukset	3 507	-	-	226	-343	3 390
Velat asiakkaille	47 842	-	-	4 590	-2 852	49 581
Vahinkovakuutustoiminnan velat	-	3 114	-	-	-10	3 104
Henkivakuutustoiminnan velat	-	-	10 155	-	-38	10 117
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 184	-	-	18 717	-1 306	24 595
Varaukset ja muut velat	2 467	61	26	1 116	-503	3 168
Verovelat	332	101	65	354	-2	850
Osuuspääoma	729	-	-	2 893	-3 035	588
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	179	50	91	955	-413	862
Velat yhteensä	74 234	3 326	10 337	33 526	-23 917	97 506
Oma pääoma						7 078

Liitetiedot

Liite 1. Laatomisperiaatteet

Osavuositarkastus 1.1.–31.3.2015 on laadittu IAS 34-standardin (Osavuositarkastukset) ja konsernin vuoden 2014 tilinpäätöksessä esitettyjen laatomisperiaatteiden mukaan lukuun ottamatta jäljempänä kuvattuja laatomisperiaatteiden muutoksia.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Tilinpäätöksen laatomisperiaatteen muutos

Diskonnttokoron laskun vaikutuksen jaksotus

OP Ryhmässä on muutettu vahinkovakuutuksen vakuutusvelan arvostusmallia siten, että diskonnttokoron muutos huomioidaan yhtenä jatkuvasti päivitettävänä kirjanpidollisen arvion muuttujana. Aikaisemmin diskonnttokoron muutosta arvioitiin vuosineljänneksittäin, jolloin muutoksen vaikutus heikensi eri raportointikausien keskinäistä vertailukelpoisuutta. Muutoksen ansiosta 1.1.2015 alkaen diskonnttokoron muutokset arvioidaan kuukausittain ja niiden tulosvaikutukset jakaantuvat tasaisesti tilikaudelle antaen siten IFRS 4.22 mukaisesti luotettavampaa ja merkityksellisempää informaatiota ryhmän taloudellisesta tuloksesta. Koska kyseessä on kirjanpidollisen arvion muutos, vertailutietoja ei ole oikaistu. Vuoden 2015 alusta lukien diskonnttokoron muutos vaikuttaa myös operatiivisen yhdistetyn kulusuhteen (CR) laskentaan.

Vahinkovakuutuksen myyntipalkkiotuottojen ja -kulujen esittäminen

Konsernituloslaskelman esittämistäpää on muutettu eräiden vahinkovakuutusliiketoimintaan liittyvien myynti- ja jälleenvakuutuspalkkioiden käsittelyn osalta. Aikaisemmin liiketoiminnan muissa tuotoissa ja -kuluissa esitetyt erät on siirretty luonteensa mukaisesti esitettäväksi nettopalkkiotuottoihin. Lisäksi vahinkovakuutukseen liittyvät arvonalentumiset on siirretty vahinkovakuutustoiminnan nettotuottoihin. Myös aikaisemmin henkivakuutuksen liiketoiminnan muissa tuotoissa esitetyt hoitopalkkiot on siirretty esitettäväksi palkkiotuotoissa. Tehdyt muutokset yhtenäistävät vakuutustoimintaan liittyvien palkkioiden käsittelyä OP Ryhmässä ja antaa oikeamman kuvan erien luonteesta. Muutoksilla ei ole tulosvaikutusta eikä ne vaikuta segmenttiraportointiin. Muutoksia on sovellettu takautuvasti ja ne antavat luotettavampaa ja merkityksellisempää informaatiota ryhmän taloudellisesta tuloksesta.

Vaikutus konsernin tuloslaskelmaan 1.1. - 31.12.2014

Milj. e	1.1.- 31.3.2014 (aiemmin esitetty)	Laatomis- periaatteen muutoksen vaikutus	1.1.- 31.3.2014 (oikaistu)	1.1.- 31.12.2014 (aiemmin esitetty)	Laatomis- periaatteen muutoksen vaikutus	1.1.- 31.12.2014 (oikaistu)
Korkotuotot	651		651	2 685		2 685
Korkokulut	399		399	1 642		1 642
Korkokate ennen arvonalentumisia	251		251	1 043		1 043
Saamisten arvonalentumiset	10		10	88		88
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	241		241	955		955
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	151	-1	150	593	-4	589
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	80		80	197		197
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	198	-6	192	727	-20	707
Kaupankäynnin nettotuotot	27		27	88		88
Sijoitustoiminnan nettotuotot	16		16	74		74
Liiketoiminnan muut tuotot	13	-3	10	64	-12	52
Nettotuotot yhteensä	726	-11	715	2 698	-37	2 662
Henkilöstökulut	195		195	741		741
Muut hallintokulut	112		112	414		414
Liiketoiminnan muut kulut	113	-11	102	437	-37	401
Kulut yhteensä	420	-11	410	1 592	-37	1 555
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset	49		49	195		195
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0		0	3		3
Kauden tulos ennen veroja	257		257	915		915
Tuloverot	61		61	308		308
Kauden tulos	196		196	607		607
Jakautuminen, milj. e						
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	195		195	599		599
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	1		1	8		8
Yhteensä	196		196	607		607

Liite 2. OP Ryhmän tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1-3/2015	1-3/2014	1-12/2014
Oman pääoman tuotto (ROE), %	14,0	10,8	8,1
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin,%	13,3	8,4	5,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,92	0,77	0,57
Kulujen osuus tuotoista, %	51	56	56
Henkilöstö keskimäärin	12 220	12 685	12 548
josta kokoaikaisia	11 318	11 757	11 663
josta osa-aikaisia	902	928	885
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$		
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$		
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$		
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$		
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Henkilöstökulut + muut hallintokulut + liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot + henkivakuutustoiminnan nettotuotot + palkkiotuotot ja -kulut, netto + kaupankäynnin nettotuotot + sijoitustoiminnan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta}} \times 100$		
Ydinpääoma (CET1)*, %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä}} \times 100$		
* Ydinpääoma (CET1) EU:n asetuksen 575/2103 artiklan 26 ja kokonaisriski artiklan 92 mukaisesti määriteltynä			
Tier 1 Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä}} \times 100$		
Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä}} \times 100$		
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat yhteensä}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä}} \times 100$		
Taloudellisen pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Tulos + asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)}}{\text{Keskimääräinen taloudellinen pääoma}} \times 100$		

Vahinkovakuutus:

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua), %	Vahinkosuhde + liikekulusuhde Riskisuhde + toimintakulusuhde	
Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset ja korvausten hoitokulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Liikekulusuhde, %	<u>Liikekulut + poistot/oikaisut yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde	Operatiivinen vahinkosuhde + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhde + operatiivinen toimintakulusuhde	
Operatiivinen riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Operatiivinen vahinkosuhde, %	<u>Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Operatiivinen liikekulusuhde, %	<u>Liikekulut</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset	x 100
Vastuunkantokyky, %	<u>Vakavaraisuuspääoma</u> Vakuutusmaksutuotot	x 100
Solvenssisuhde, %*)	<u>Omat varat</u> Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)	x 100
*) Solvenssi II -ehdotuksen mukainen		
Henkivakuutus:		
Liikekustannussuhde, %	<u>Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta + korvausten selvittelykulut</u> Kuormitustulo	x 100

Liite 3. OP Ryhmän tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	2014				2015
	1-3	4-6	7-9	10-12	1-3
Korkotuotot	651	682	692	660	644
Korkokulut	399	428	424	391	388
Korkokate	251	254	269	269	255
Saamisten arvonalentumiset	10	23	17	38	21
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	241	231	252	231	234
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	150	158	142	138	169
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	80	41	47	29	104
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	192	169	172	175	199
Kaupankäynnin nettotuotot	27	28	28	5	24
Sijoitustoiminnan nettotuotot	16	30	7	21	19
Liiketoiminnan muut tuotot	10	13	14	14	12
Henkilöstökulut	195	190	166	190	214
Muut hallintokulut	112	102	98	101	102
Liiketoiminnan muut kulut	102	98	98	102	82
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset	49	49	49	48	46
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	1	0	2	4
Kauden tulos ennen veroja	257	231	251	176	320
Tuloverot	61	155	56	36	63
Kauden tulos	196	76	196	140	257
Muut laajan tuloksen erät					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-50	-15	-162	-153	-175
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta	-25	54	14	41	152
Rahavirran suojauksesta	20	22	17	7	7
Muuntoerot	0	0	0	0	0
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-10	-3	-32	-31	-35
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käypään arvoon arvostamisesta	-5	11	3	8	30
Rahavirran suojauksesta	4	4	3	1	1
Kauden laaja tulos	153	125	91	56	245

Liite 4. Korkokate

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Lainat ja saamiset	322	326	-1	1 328
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	-1	2		4
Saamistodistukset	44	50	-12	198
Johdannaiset (netto)				
Kaupankäynnin johdannaiset	21	30	-29	133
Suojauslaskennan johdannaiset	15	22	-32	64
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	1	0		2
Velat luottolaitoksille	-1	-1	-16	-3
Velat asiakkaille	-40	-59	-32	-210
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-90	-107	-16	-424
Huonomman etuoikeuden velat	-9	-9	7	-36
Pääomalainat	-2	-2	14	-6
Kaupankäynnin rahoitusvelat	0	0	-51	0
Muut (netto)	-3	0		-4
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	256	252	2	1 045
Suojaavat johdannaiset	-4	-75	-94	-121
Suojauskohteiden arvomuutokset	3	75	-95	119
Korkokate	255	251	2	1 043

Liite 5. Saamisten arvonalentumiset

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Luotto- tai takaustappioiden poistetut saamiset	17	8		71
Palautukset poistetuista saamisista	-3	-3	-2	-13
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	24	14	65	110
Saamiskohtaisten arvonalentumisten vähennys	-17	-7		-87
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	1	-2		7
Yhteensä	21	10		88

Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Vakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	629	618	2	1 393
Jälleenvakuuttajien osuus	-22	-25	10	-54
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-281	-285	1	-29
Jälleenvakuuttajien osuus	10	12	-17	1
Yhteensä	336	320	5	1 310
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	209	215	-3	828
Jälleenvakuuttajien osuus	-9	-4		-29
Korvausvastuun muutos	-3	-3	-3	61
Jälleenvakuuttajien osuus	15	-3		-15
Yhteensä	212	205	3	845
Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot				
Koroista	11	15	-27	55
Osingoista	10	11	-10	18
Kiinteistöistä	1	1	65	5
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	8	3		60
Osakkeista ja osuuksista	31	30	4	53
Lainoista ja saamisista	-	-		0
Kiinteistöistä	0	0	100	0
Johdannaisista	-1	-12	90	-22
Arvostusvoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	2	0		2
Osakkeista ja osuuksista	0	0		-1
Lainoista ja saamisista	1	0		1
Kiinteistöistä	-1	1		2
Johdannaisista	-6	0		-2
Arvon alentumisista	-1	-1	30	-2
Muista	0	0		1
Yhteensä	56	47	19	169
Diskonnttauksen purkautuminen	-10	-11	5	-41
Muut	-2	-1	-5	-5
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	169	150	12	589

Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Vakuutusmaksutulo	376	302	24	1 230
Jälleenvakuuttajien osuus	-5	-5	-3	-23
Yhteensä	371	297	25	1 207
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-207	-200	-3	-738
Korvausvastuun muutos	-1	-3	52	-9
Jälleenvakuuttajien osuus	3	2	48	9
Vakuutusvelan muutos				
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-806	-197		-168
Jälleenvakuuttajien osuus	4	0		1
Yhteensä	-1 009	-399		-905
Muut	-168	-54		-1 215
Yhteensä	-805	-156		-914
Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot				
Koroista	11	12	-6	50
Osingoista	16	17	-6	42
Kiinteistöistä	1	0		0
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	10	3		33
Osakkeista ja osuuksista	45	38	19	63
Lainoista ja saamisista	1	0		1
Kiinteistöistä	0	0		0
Johdannaisista	-25	-8		249
Arvostusvoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	2	0		1
Osakkeista ja osuuksista	0	0		-1
Lainoista ja saamisista	0	0		1
Kiinteistöistä	0	0	34	1
Johdannaisista	85	81	4	40
Arvonalentumisista	-4	-6	38	-13
Muista	0	7	-98	1
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteina oleva omaisuus				
Osakkeet ja osuudet				
Myyntivoitot ja -tappiot	31	16	99	81
Arvostusvoitot ja -tappiot	721	63		511
Muut	14	12	17	51
Yhteensä	909	236		1 111
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	104	80	30	197

Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Palkkiotuotot				
Luotonannosta	52	55	-7	207
Talletuksista	1	1	-4	5
Maksuliikkeestä	60	56	8	238
Arvopapereiden välityksestä	7	6	2	23
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	3	3	19	11
Rahastoista	34	23	47	109
Omaisuuksienhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	24	24	-2	82
Vakuutusten välityksestä	31	31	0	67
Takauksista	5	5	0	22
Muista	22	23	-7	95
Yhteensä	239	228	5	859
Palkkiokulut	39	37	7	152
Palkkiotuotot, netto	199	192	4	707

Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista	1	4	-68	7
Osakkeista ja osuuksista	2	2	18	4
Johdannaisista	44	-2		25
Arvonmuutokset				
Saamistodistuksista	0	1	-80	2
Osakkeista ja osuuksista	4	0		1
Johdannaisista	-25	16		21
Osinkotuotot	0	0	34	1
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-3	7		28
Yhteensä	24	27	-12	88

Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Myytävissä olevista rahoitusvaroista				
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	4	10	-54	15
Osakkeista ja osuuksista	7	1		23
Osinkotuotoista	7	7	2	39
Arvonalentumistappioista	0	-3	-92	-4
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista				
Myyntivoitoista ja -tappioista	-2	0		0
Yhteensä	16	15	4	73
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot				
Vuokratuotoista	11	11	0	43
Vastike- ja hoitokuluista	-7	-8	11	-36
Arvonmuutoksista, myyntivoitoista ja -tappioista	0	-1	-69	-6
Muista	0	0	-10	0
Yhteensä	3	1		1
Muut	-	0	-100	0
Sijoitustoiminnan nettotuotot	19	16	16	74

Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Tuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja toimitiloista	4	5	-10	15
Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetun omaisuuden vuokratuotoista	1	1	43	3
Muut	6	4	45	33
Yhteensä	12	10	19	52

Liite 12. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Milj. e	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*	Myytäviksi olevat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Varat						
Käteiset varat	4 355	-	-	-	-	4 355
Saamiset luottolaitoksilta	480	-	-	-	-	480
Johdannaissopimukset	-	-	7 125	-	605	7 731
Saamiset asiakkailta	71 357	-	-	-	-	71 357
Vahinkovakuutustoiminnan varat**	824	-	191	3 114	-	4 129
Henkivakuutustoiminnan varat***	225	-	8 725	3 551	-	12 502
Saamistodistukset	-	139	326	9 364	-	9 830
Osakkeet ja osuudet	-	-	76	514	-	591
Muut rahoitusvarat	2 523	-	-	-	-	2 523
Rahoitusvarat	79 765	139	16 444	16 544	605	113 498
Muut kuin rahoitusinstrumentit						2 892
Yhteensä 31.3.2015	79 765	139	16 444	16 544	605	116 389
Yhteensä 31.3.2014	79 472	216	10 647	13 752	497	104 584
Yhteensä 31.12.2014	80 915	191	13 620	15 129	572	110 427

Milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat				
Velat luottolaitoksille (pl. johdannaiset)	-	2 106	-	2 106
Johdannaissopimukset	1	-	-	1
Velat asiakkaille	6 321	-	364	6 685
Vahinkovakuutustoiminnan velat****	-	51 429	-	51 429
Henkivakuutustoiminnan velat*****	2	3 357	-	3 360
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	8 507	3 831	-	12 338
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	26 054	-	26 054
Muut rahoitusvelat	-	1 046	-	1 046
Rahoitusvelat	14 831	91 201	364	106 396
Muut kuin rahoitusvelat				2 282
Yhteensä 31.3.2015	14 831	91 201	364	108 678
Yhteensä 31.3.2014	9 656	87 598	252	97 506
Yhteensä 31.12.2014	12 630	90 198	386	103 214

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät kaupankäynnin rahoitusvarat, alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussopimusten katteena olevat sijoitukset sekä sijoituskiinteistöt.

**Vahinkovakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 14.

*** Henkivakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 15.

****Vahinkovakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 16.

*****Henkivakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 17.

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno.

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo maaliskuun lopussa oli n. 540 miljoonaa euroa kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintameno. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintameno.

Liite 13. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

**Varojen käyvät arvot 31.3.2015,
milj.e**

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	154	248	-	403
Vahinkovakuutustoiminta	-	10	-	10
Henkivakuutustoiminta*	8 128	346	7	8 481
Johdannaissoimukset				
Pankkitoiminta	6	7 501	224	7 731
Vahinkovakuutustoiminta	1	19	-	20
Henkivakuutustoiminta	-	143	-	143
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	7 361	2 497	20	9 878
Vahinkovakuutustoiminta	1 631	1 219	264	3 114
Henkivakuutustoiminta	1 960	1 234	357	3 551
Yhteensä	19 242	13 218	873	33 332

*Sisältää 8 472 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka jakaantuvat 8 128 milj e tasolle 1 ja 344 milj. e tasolle 2

**Varojen käyvät arvot 31.12.2014,
milj.e**

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	183	244	0	427
Vahinkovakuutustoiminta	-	7	-	7
Henkivakuutustoiminta*	7 202	289	7	7 499
Johdannaissoimukset				
Pankkitoiminta	7	5 711	202	5 920
Vahinkovakuutustoiminta	1	11	-	12
Henkivakuutustoiminta	-	66	-	66
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	6 631	2 150	27	8 807
Vahinkovakuutustoiminta	1 546	1 156	258	2 960
Henkivakuutustoiminta	1 944	1 076	341	3 362
Yhteensä	17 514	10 710	835	29 060

*Sisältää 7 492 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka jakaantuvat 7 202 milj e tasolle 1 ja 289 milj. e tasolle 2

**Velkojen käyvät arvot 31.3.2015,
milje**

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	-	1	-	1
Henkivakuutustoiminta*	8 155	347	-	8 502
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	39	6 542	104	6 685
Vahinkovakuutustoiminta	2	0	-	2
Henkivakuutustoiminta	-	5	-	5
Yhteensä	8 197	6 894	104	15 195

**Velkojen käyvät arvot 31.12.2014,
milje**

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	-	4	-	4
Henkivakuutustoiminta*	7 223	290	-	7 513
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	57	5 303	130	5 489
Vahinkovakuutustoiminta	2	0	-	2
Henkivakuutustoiminta	-	8	-	8
Yhteensä	7 282	5 604	130	13 016

*Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkojen käyvät arvot.

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A- omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssi johdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja varten

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitus-välineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on lasketta-vissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkia-tasoon on luokiteltu Pohjola-konsernin OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velka-paperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Vuoden 2015 aikana on siirretty joukkolainoja 56,3 miljoonaa euroa tasosta 1 tasoon 2 ja 16,7 miljoonaa euroa tasosta 2 tasoon 1 luottoluokitusten muutosten vuoksi.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Myytävissä olevat		Varat yhteensä
	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	
Rahoitusvarat, milj. e							
Avaava tase 1.1.2015	0	7	202	-	27	599	835
Tuloslaskelman nettotuotot	0	0	22	-	1	-13	10
Laajan tuloslaskelman nettotuotot	-	-	-	-	1	44	45
Hankinnat	-	-	-	-	1	13	13
Myynnit	-	-	-	-	-10	-22	-32
Päätävä tase 31.3.2015	-	7	224	-	20	621	873

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Velat yhteensä
	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	
Rahoitusvelat, milj. e					
Avaava tase 1.1.2015	-	-	130	-	130
Tuloslaskelman nettotuotot	-	-	-25	-	-25
Päätävä tase 31.3.2015	-	-	104	-	104

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.3.2015

Milj. e	Korkokate tai Kaupan-käynnin nettotuotot	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Vahinko-vakuutus-toiminnan nettotuotot	Henki-vakuutus-toiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma / Käyvän rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoitumattomat nettotuotot	47	1	11	33	45	138
Nettotuotot tilikaudelta	47	1	10	22	45	125

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannais-sopimuksella. Tason 3 johdannaiset liittyvät Pohjolan liikkeeseen laskemiin strukturoituihin jvk-lainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Arvostustekijöiden muutokset

Luokitteluja hierarkiatasojen välillä ei ole muutettu vuoden 2015 aikana.

Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Sijoitukset				
Lainat ja muut saamiset	48	19		14
Osakkeet ja osuudet	477	389	23	463
Kiinteistöt	161	152	5	161
Saamistodistukset	2 467	2 194	12	2 297
Johdannaissopimukset	20	0		12
Muut osuudet	180	294	-39	207
Yhteensä	3 353	3 049	10	3 154
Muut varat				
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	31	38	-17	33
Muut				
Ensivakuutustoiminta	546	483	13	404
Jälleenvakuutustoiminta	102	111	-8	100
Rahat ja pankkisaamiset	6	8	-25	41
Muut saamiset	90	83	9	66
Yhteensä	776	722	7	643
Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 129	3 771	10	3 797

Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Sijoitukset				
Lainat ja muut saamiset	76	67	13	59
Osakkeet ja osuudet	962	1 161	-17	1 160
Kiinteistöt	101	108	-7	101
Saamistodistukset	2 599	1 990	31	2 209
Johdannaissopimukset	143	136	5	66
Yhteensä	3 881	3 463	12	3 594
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset				
Osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset	8 472	6 521	30	7 492
Muut varat				
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	52	47	12	49
Muut				
Ensivakuutustoiminta	3	5	-42	11
Jälleenvakuutustoiminta	82	76		79
Rahat ja pankkisaamiset	12	3		13
Yhteensä	149	130	14	153
Henkivakuutustoiminnan varat	12 502	10 114	24	11 238

Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Korvausvastuu				
Eläkemuotoinen korvausvastuu	1 335	1 261	6	1 316
Muu korvausvastuu	886	847	5	886
Korkotäydennys*	12			12
Yhteensä	2 233	2 108	6	2 213
Vakuutusmaksuvastuu	804	778	3	523
Muut velat	322	218	48	235
Yhteensä	3 360	3 104	8	2 972

*Vakuutusvelan suojien arvo

Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	6 954	5 227	33	6 164
Sijoitussopimukset	1 548	1 287	20	1 349
Vakuutusvelka	3 678	3 445	7	3 649
Muut velat	157	158	0	68
Yhteensä	12 338	10 117	22	11 230

Vakuutusvelka sisältää markkinakorkotasoon sidotusta arvostamisesta riippuvaa arvoa 114 miljoonaa euroa (47). Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa pienentää vakuutusvelan arvoa 209 miljoonaa euroa.

Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Joukkovelkakirjalainat	11 046	9 928	11	10 100
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	7 837	6 889	14	7 811
Sijoitustodistukset, yritystodistukset ja ecp:t	7 156	7 742	-8	7 031
Muut	16	35	-56	14
Yhteensä	26 054	24 595	6	24 956

Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Milj. e	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet ja rahastot	Rahavirran suojaus	Yhteensä	
Avaava tase 1.1.2014	63	238	27	328	
Käyvän arvon muutokset	54	26	29	109	
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-7	-73	-	-79	
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset	-	0	-	0	
Siirrot korkokatteeseen	-	-	-7	-7	
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu omistusosuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-8	-19	-2	-29	
Laskennalliset verot	-8	13	-4	1	
Päättävä tase 31.3.2014	95	185	43	323	

Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Milj. e	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet ja rahastot	Rahavirran suojaus	Yhteensä	
Avaava tase 1.1.2015	139	206	80	425	
Käyvän arvon muutokset	98	109	16	223	
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-10	-55	-	-64	
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset	-	2	-	2	
Siirrot korkokatteeseen	-	-	-9	-9	
Laskennalliset verot	-18	-11	-1	-30	
Päättävä tase 31.3.2015	210	251	86	546	

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 683 miljoonaa euroa (531) ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 136 miljoonaa euroa (106). Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 360 miljoonaa euroa (315) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 7 miljoonaa euroa (15).

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 20. Arvonalentumiset ja ongelmasaamiset

Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä arvonalentumiset, milj. e	31.3.2015	31.12.2014
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	72 327	71 851
Arvonalentumiset yhteensä, josta	490	483
Saamiskohtaiset	424	417
Saamisryhmäkohtaiset	66	65
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)	71 837	71 369

Ongelmasaamiset 31.3.2015, milj. e	Terveet ("performing") saamiset luottolaitoksilta (brutto)	Järjestämättömät ("non-performing") saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Saamis-kohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv. erääntyneet		514	514	236	278
Maksukyvyttömäksi luokitellut		625	625	154	471
Lainanhoitajoukot					
Nollakorkoiset	4	2	6	1	6
Uudelleen neuvotellut	1 006	163	1 168	33	1 136
Yhteensä	1 010	1 304	2 314	424	1 890

Ongelmasaamiset 31.12.2014, milj. e	Terveet ("performing") saamiset luottolaitoksilta (brutto)	Järjestämättömät ("non-performing") saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Saamis-kohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv. erääntyneet		511	511	241	270
Maksukyvyttömäksi luokitellut		507	507	149	359
Lainanhoitajoukot					
Nollakorkoiset	7	1	8	1	8
Uudelleen neuvotellut	836	205	1 041	27	1 014
Yhteensä	985	1 225	2 067	417	1 650

Tunnusluku, %	31.3.2015	31.12.2014
Saamiskohtaiset arvonalentumiset, % ongelmasaamisista	18,3 %	20,2 %

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan sellaisen saamisen jäljellä oleva pääoma, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Maksukyvyttöminä sopimuksina raportoidaan kahden heikoimman luottoluokan (11-12) omaavat sopimukset. Lainanhoitajoukoina raportoidaan nollakorkoiset ja muut saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Nollakorkoinen saaminen on sovittu asiakkaan maksukyvyyn turvaamiseksi nollakorkoiseksi. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehtoja on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6-12 kk. Aikaisemmin ongelmasaamisissa raportoidut ns. alihintaiset saamiset on poistettu lainanhoitajoukon määritelmästä.

Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.

Omat varat ja vakavaraisuus, milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos-%	31.12.2014
OP Ryhmän oma pääoma	7 711	7 078	9	7 213
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-170	-262	-35	-40
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-86	-43	99	-80
Lisäosuuspääomat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	169	494		192
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	7 625	7 267	5	7 285
Aineettomat hyödykkeet	-457	-426	7	-450
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-1	-54	-98	-1
Ennakoitu voitonjako ja ed. tilikaudelta maksamaton voitonjako	-35	-12		-22
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	-	-96	-100	-90
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-289	-378	-24	-339
Ydinpääoma (CET1)	6 843	6 300	9	6 384
Muihin ensisijaisiin omiin varoihin luettavat instrumentit				
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	141	161		161
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	141	161		161
Ensisijainen pääoma (T1)	6 983	6 461	8	6 544
Debentuurilainat	708	669	6	708
OVY:n tasoitusmäärä	36	230	-84	35
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	-	40	-100	29
Toissijainen pääoma (T2)	744	940	-21	772
Omat varat yhteensä	7 727	7 401	4	7 316
Riskipainotetut erät				
Luotto- ja vastapuoliriski	35 979	36 518	-1	37 693
Valtio- ja keskuspankkivastuut	23	22	1	30
Luottolaitosvastuut	1 302	1 258	4	1 275
Yritysvastuut	19 743	20 088	-2	21 173
Vähittäisvastuut	5 208	5 255	-1	5 234
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	7 614	7 881	-3	7 663
Muut**)	2 089	2 014	4	2 318
Markkinariski	1 480	957	55	1 377
Operatiivinen riski	3 477	3 182	9	3 182
Yhteensä	40 937	40 656	1	42 252

Suhdeluvut, %	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %- yksikköä	31.12.2014
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,7	15,5	1,2	15,1
Tier 1 vakavaraisuussuhde	17,1	15,9	1,2	15,5
Vakavaraisuussuhde	18,9	18,2	0,7	17,3
Basel I lattia, milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos-%	31.12.2014
Omat varat	7 727	7 401	4	7 316
Basel I lattian pääomavaatimus	3 730	3 528	6	3 642
Puskuri Basel I lattiaan	3 997	3 873	3	3 674
Velkaantuneisuus Milj. e	31.3.2015			31.12.2014
Ensisijainen pääoma (T1)	6 983			6 544
Vastuut yhteensä	105 576			102 050
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	6,6			6,4

*) Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,4 mrd euroa ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.

**) Muiden vastuiden riskipainosta 354 miljoonaa euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 % riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.

Lisäosuuspääomiin ja pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Niistä on luettu omiin varoihin maksimissaan 70 % 31.12.2012 liikkeessä olleesta määrästä.

Realisoitumattomat arvostukset on luettu ydinpääomaan. Vertailuvuonna negatiiviset realisoitumattomat arvostukset luettiin ydinpääomaan ja positiiviset toissijaiseen pääomaan Finanssivalvonnan kannanoton mukaisesti.

Velkaantumistasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään uusien säännösluonnosten mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu maaliskuun lopun luvuilla.

Liite 22. OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos-%	31.12.2014
OP Ryhmän omat pääomat	7 711	7 078	9	7 213
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 029	1 335	-23	1 072
Muut omiin varoihin sisällyttömät toimialakohtaiset erät	-70	-81	-13	-72
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 287	-1 300	-1	-1 286
Tasointusmäärä	-182	-202	-10	-179
Suunniteltu voitonjako	-35	-12		-22
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-18	-83	-78	-79
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-263	-352	-25	-313
Ryhmittymän omat varat yhteensä	6 884	6 383	8	6 334
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	3 621	2 737	32	2 864
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	495	455	9	485
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	4 116	3 191	29	3 350
Ryhmittymän vakavaraisuus	2 768	3 191	-13	2 984
Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	167	200		189

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 10,5 %

*** Toimintapääoman minimi

Liite 23. Annetut vakuudet

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut				
Kiinnitykset	1	1		1
Pantit	5	7	-22	6
Luotot (covered bondien vakuutena)	9 258	8 697	6	8 937
Muut	1 469	518		999
Muut annetut vakuudet				
Pantit *	5 109	5 973	-14	6 273
Annetut vakuudet yhteensä	15 843	15 196	4	16 216
Vakuudelliset muut velat	513	468	10	474
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	7 837	6 889	14	7 811
Vakuudelliset velat yhteensä	8 350	7 357	14	8 285

* josta 2 000 miljoonaa euroa päivän sisäisen limiitin vakuuksia

Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Takaukset	836	928	-10	878
Takuuvastuut	1 990	1 974	1	2 007
Pantit	3	3		3
Luottolupaukset	9 446	8 665	9	8 839
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	262	206	27	319
Muut	578	472	22	522
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	13 114	12 249	7	12 567

Liite 25. Johdannaissopimukset

31.3.2015, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	53 214	99 993	56 750	209 957	6 170	5 566
Keskusvastapuoliselvitettävät	4 408	29 881	20 180	54 469	1 130	1 258
Valuuttajohdannaiset	20 197	9 325	5 917	35 438	2 131	1 639
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	264	202	-	465	52	0
Luottojohdannaiset	9	72	104	186	15	3
Muut johdannaiset	527	582	46	1 155	97	62
Johdannaiset yhteensä	74 211	110 174	62 817	247 202	8 466	7 269

31.12.2014, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	52 318	94 284	48 599	195 201	5 144	4 719
Keskusvastapuoliselvitettävät	4 370	24 526	15 008	43 904	876	867
Valuuttajohdannaiset	16 170	9 028	5 639	30 837	1 034	975
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	266	285	-	551	37	1
Luottojohdannaiset	9	73	102	184	12	5
Muut johdannaiset	232	840	56	1 129	73	67
Johdannaiset yhteensä	68 995	104 510	54 396	227 901	6 301	5 766

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka taseessa esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoutettu taseesta.

Liite 26. Rahoitusvarat- ja velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

31.3.2015, milj. e	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitusvarat***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	8 823	-1 092	7 731	-4 734	-1 554	1 443
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	143	-	143	-5	-	139
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	20	-	20	-1	-	19
Johdannaiset yhteensä	8 986	-1 092	7 894	-4 740	-1 554	1 601

Rahoitusvelat

31.3.2015, milj. e	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitusvelat***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	7 899	-1 214	6 685	-4 734	-1 261	690
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	5	-	5	-5	-	0
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	2	-	2	-1	-	1
Johdannaiset yhteensä	7 906	-1 214	6 692	-4 740	-1 261	691

Rahoitusvarat

31.12.2014, milj. e	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarat***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 791	-871	5 920	-3 956	-722	1 242
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	66	-	66	-8	-	58
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	12	-	12	-1	-	11
Johdannaiset yhteensä	6 869	-871	5 998	-3 965	-722	1 311

Rahoitusvelat

31.12.2014, milj. e	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvelat***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 351	-862	5 489	-3 956	-862	671
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	8	-	8	-8	-	0
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	2	-	2	-1	-	2
Johdannaiset yhteensä	6 361	-862	5 499	-3 965	-862	672

*ml. käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yht. -122 (9) miljoonaa euroa.

**Käyvät arvot ilman kertyneitä korkoja

***OP Ryhmän käytäntönä on solmia johdannaissyleissopimukset kaikkien johdannaistavastapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

OP Ryhmä siirtyi helmikuussa 2013 EMIR-asetuksen (Regulation (EU) No 648/2012) mukaiseen keskusvastapuoliselvitykseen. Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing House:n kanssa. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC- johdannaiset

OP Ryhmän ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, Finanssialan Keskusliiton tai OP Ryhmän omaa johdannaissyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 27. Lähipiiriliiketoimet

OP Ryhmän lähipiiri muodostuu OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, hallintohenkilöistä ja muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP Ryhmän hallintohenkilöihin luetaan OP Ryhmän pääjohtaja (OP Osuuskunnan johtokunnan puheenjohtaja), OP Osuuskunnan toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Hallintohenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2014 jälkeen.

OP Ryhmän tuloksen esittelee lehdistötilaisuudessa medialle pääjohtaja Reijo Karhinen 29.4.2015 klo 12.00 osoitteessa Vääksyntie 4, Vallila, Helsinki.

Pohjola Pankki Oyj julkaisee oman osavuosisikatsauksensa.

Taloudellinen informaatio 2015

Vuoden 2015 osavuosisikatsausten julkaisupäivät:

Osavuosisikatsaus 1.1.–30.6.2015	5.8.2015
Osavuosisikatsaus 1.1.–30.9.2015	28.10.2015

OP Osuuskunta Johtokunta

LISÄTIEDOT

Pääjohtaja Reijo Karhinen, puh. 010 252 4500
Talousjohtaja Harri Luhtala, puh. 010 252 2433
Viestintäjohtaja Carina Geber-Teir, puh. 010 252 8394

JAKELU

NASDAQ OMX Helsinki Oy
LSE London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Keskeiset tiedotusvälineet
op.fi ja pohjola.fi